Инв. № 8
Гос. книжная палата УзССР
5 АПР 1983

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 79 (18.556). • Пайшанба, 1983 йил 7 апрель • Баҳоси 3 тийин.

КУРАШ ВА ҒАЛАБАЛАР ЙЎЛИ

Бу йил коммунистлар, барча совет кишилари, меҳнаткашларнинг манфаатлари ва идеаллари учун, ер юзидаги халқларнинг озодлиги ва бахт-саодати учун курашаётган кишилар большевизм туғилганидан дарак берган тарихий санани тантанали нишонлайдилар. КПСС Марказий Комитетининг кеча эълон қилинган «РСДРП иккинчи съездининг 80 йиллиги тўғрисида»ги қарорида КПССнинг жуда катта тажрибаси умумлаштирилди, партия фаолиятининг ҳозирги босқичидаги асосий мазмуни ва вазифалари баён этиб берилди.

КПСС кураш ва ғалабаларнинг чинакам қаҳрамонона йўлини босиб ўтди. Саксон йил муқаддам, 1903 йилнинг ёзида, РСДРПнинг иккинчи съездида большевиклар партияси ташкил этилди. Шу вақт ичида у марксчи революционерларнинг кичик бир ташкилотидан ўсиб, 18 миллиондан ортиқ коммунистни бирлаштириб турган қудратли жипслашган партияга айланди.

Янги типдаги партиянинг кучи шундаки, у ўзининг ҳар бир қадамини Маркс, Энгельс, Ленин таълимотига таққослайди, бу таълимотни ижодий ривожлантиради, уни ғоявий душманларнинг, ревизионистлар, оппортунистлар ва догматикларнинг ҳужумларидан ҳимоя қилади, революцион назария билан революцион практиканинг узвий бирлигини таъминлайди. «Марксизм ишчилар партиясини тарбиялаб вояга етказар экан, — деб уқтирган эди В. И. Ленин,—ҳокимиятни қўлга олишга ва ХАЛҚНИ социализм сари БОШЛАБ БОРИШГА, янги тузумга йўллашга ва уни уюштиришга, буржуазиясиз ва буржуазияга қарши ўз ижтимоий турмушини қуриш ишида барча меҳнаткашларнинг ва эксплуатация қилинувчиларнинг устози, раҳбари, йўлбошчиси бўлишга қодир бўлган пролетариатнинг авангардини тарбиялаб вояга етказади». Большевиклар партияси Россиянинг ишчилар синфини, меҳнаткашлар оммасини Улуғ Октябрь ғалабасига олиб келди. Ленин партияси илмий коммунизм назариясига таяниб, янги социал тажрибани новаторларча идрок этиб, халқнинг бениҳоя зўр ишончига сазовор бўлди, социалистик жамият қурилишига, революция ғалабаларини ҳимоя этишга бошчилик қилди. Унинг раҳбарлигида СССРда етук социалистик жамият қурилди, бу жамият совет кишилари авлодлари бунёдкорлик ишининг асосий якуни бўлди.

Ривожланган социализмни такомиллаштириш ҳозирги шароитда партия билан халқ фаолиятининг асосий мазмунидир. Бу иш ишлаб чиқарувчи кучларни янада юксалтиришни, коллектив ижтимоий муносабатлар, социалистик давлатчилик, демократия, социалистик онг, фан ва маданиятни ривожлантириш ва мустаҳкамлашни назарда тутади. КПСС XXVI съезди партиянинг ўн биринчи беш йилликка ва умуман 80-йилларга мўлжалланган узоқ муддатли стратегияси ва тактикасини белгилаб берди. Партия эришилган натижаларни муносиб баҳолаш билан бирга халқ хўжалигини ривожлантиришдаги камчиликларни ҳам кўриб турибди, меҳнаткашларни шу камчиликларни тугатишга сафарбар қилмоқда. Етилган проблемаларни ҳал этиш йўллари КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми ҳужжатларида, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқида кўрсатиб берилди.

Тарих тажрибаси шундан далолат беради: меҳнат аҳлининг фаровонлиги тўғрисида ғамхўрлик қилиш реал социализмни қарор топтиришнинг ҳамма босқичларида партиямизнинг энг муҳим программавий йўл-йўриғи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Советлар мамлакатининг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, халқнинг турмуш даражасини муттасил юксалтириш соҳасидаги куч-ғайратлар мана шунга қаратилган. Ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш, уни интенсивлаш, экономикани бошқаришни такомиллаштириш йўлини ўтказиш — ҳозир КПССнинг диққат марказида турибди.

Партия билан халқнинг мустаҳкам бирлиги совет жамияти енгилмаслигининг, социалистик Ватан равнақининг манбаи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Бутун халқнинг авангарди бўлиб қолган КПСС ўзининг синфий характерини сақлаб қолмоқда ҳамда ўз табиатига кўра ишчилар синфининг партияси бўлиб қолмоқда. Совет жамияти сиёсий системасининг ўзаги бўлмиш КПСС уюшқоқлик ва интизомлилик намунасини кўрсатмоқда, социалистик турмушимизнинг ҳамма соҳаларига кириб бораётган демократик принципларни ривожлантирмоқда. Совет халқи КПССни ўз туб манфаатларининг ифодачиси деб билади, партиянинг ички ва ташқи сиёсатини астойдил қўллаб-қувватлайди, партия белгилаган режаларни амалга оширишга зўр ғайрат билан ҳаракат қилади.

КПСС демократик централизм принципига, партия турмушининг ленинча нормаларига оғишмай риоя этилишини таъминламоқда. У ўз составининг сифатини яхшилаш, партия сафларини жипслаштириш, бошланғич ташкилотларнинг жанговарлигини ошириш, уларнинг меҳнат коллективларидаги таъсирини кучайтириш масалаларини мана шу мустаҳкам негизга таяниб сабот билан ҳал этмоқда. Партия ҳамма жойда ленинча иш услубини қарор топтиришга биринчи даражали аҳамият бермоқда.

Ленин партияси пролетар интернационализми принципларига муттасил содиқ бўлиб келмоқда. Ҳозирги вақтда КПСС ўзаро боғлиқ бўлган икки вазифани изчиллик билан ҳал этмоқда: ўз мамлакатида янги жамиятни муваффақиятли равишда қуриб, шу тариқа жаҳон озодлик ҳаракатининг бутун жараёнига актив таъсир ўтказмоқда; ҳозирги замоннинг революцион, тараққийпарвар ҳаракатларига ёрдам ва мадад бермоқда. Партиямиз мана шу принциплар негизида социал тараққиёт учун курашиб, реал социализм позицияларини мустаҳкамлаб, тинчлик учун, термоядро уруши хавфига қарши курашиб, шу тариқа инсоннинг энг биринчи ҳуқуқи — яшаш ҳуқуқини муттасил қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқда.

В. И. Ленин Коммунистик партиянинг тарихини революцион ишчилар синфи, меҳнаткашлар оммаси, социалистик революциянинг ғалабаси учун, янги тузумни мустаҳкамлаш учун курашда сабоқ оладиган «олий фанлар курси»га ўхшатган эди. Ҳозирги шароитда КПСС тарихининг тарбиявий роли бундан ҳам юксакдир. Бу гап турмушга қадам қўйиб келаётган авлодни коммунистик ғоявийлик, синфий онглилик руҳида тарбиялашга айниқса taаллуқлидир. Партия ташкилотлари, идеология ходимлари КПСС раҳбарлигидаги совет халқининг ғалабаларини, партиянинг жамиятимиз турмушидаги ўсиб бораётган аҳамиятини ишонарли тарзда яққол кўрсатиб беришлари, тарбиявий ишда социализм учун курашнинг шонли анъаналаридан кенгроқ фойдаланишлари лозим. Коммунистлар билан комсомоллар Ленин партиясининг қаҳрамонона тарихини яхши билишлари, кундалик ишларда унинг омма орасидаги обрўйи ва таъсирини кучайтиришлари зарур.

КПСС Марказий Комитети мамлакатимиз коммунистлари, барча меҳнаткашлари партия тарихидаги шонли сана — РСДРПнинг иккинчи съезди 80 йиллигини муносиб кутиб оладилар, бу санани ўз улуғ социалистик Ватани бахт-саодати йўлида, тинчлик ва социал тараққиёт ишининг тантанаси йўлида янги меҳнат зафарлари билан нишонлайдилар, деб ишонч билдиради.

(«ПРАВДА» газетасининг 6 апрелдаги бош мақоласи).

ПРАГАГА ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ташқи ишлар министрлари комитетининг мажлисида иштирок этиш учун 6 апрель куни Москвадан Прагага жўнаб кетди.

Аэродромда уни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси В. В. Гришин, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

* * *

Прага аэропортида А. А. Громикони ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари В. Биляк, ЧССР ташқи ишлар министри Б. Хнеупек, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида СССРнинг ЧССРдаги элчиси А. П. Ботвин бор эди.

(ТАСС).

СССР

Ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили: ЗАРБДОР ВАХТАДА

Дала ишлари кундалиги

ГРАФИКДАН ЎЗИБ

Бу йил она-Ватанга 600 минг тонна пахта армуғон этишга аҳд қилган Андижон области деҳқонлари чигит экишни уюшқоқлик билан давом эттирмоқдалар. Марҳамат районида экиш бошланган дастлабки кунларданоқ 200 дан ортиқ экипаж далага чиқди. Куйбишев номли колхознинг Солижон Ёқубов, Ильич номли колхознинг Мухтор Жакбаров, «Пахтакор» колхозининг Жўрабой Ҳамдамов бошлиқ бригадалари чигит экишни биринчилар қаторида бошлаб бердилар.

Бугунгача районда минг гектар майдонга чигит ташланди. «Комсомол 60 йиллиги» совхозининг Э. Мадаминова бошлиқ бригадасида ҳар куни 7 гектар ерга чигит қадалмоқда. Бригада механизатори Улуғбек Абдурасулов ва сеялкачи Эргашбой Қўшоқовлар чигит экишни совхозда биринчи бўлиб туғаллашга аҳд қилишди.

Умуман, Марҳамат райони деҳқонлари бу йил 8.5 минг гектар майдонга чигитни кенг қаторлаб жойлаштирадилар. 3 минг гектар ерга капсулланган чигит, 3 минг гектар ерда пуштага чигит экилади.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ДАҚИҚАЛАР ҚАДРИ

Задарё районидаги, маккажўхоричиликка ихтисослаштирилган «СССР 60 йиллиги» совхозининг Юсуф Турғунов бошлиқ звеноси ўтган йили ҳар гектар майдондан 70 центнердан «каҳрабо дон» йиғиштириб олган эди. Коллектив аъзолари бу йил 50 гектар ернинг ҳар гектаридан камида 100 центнердан ҳосил олиш учун баҳорнинг ҳар бир кунидан унумли фойдаланишмоқда. Улар икки ярусли плугларда чуқур ҳайдалган, икки мартадан яхоб берилган майдонларни яхшилаб текислаб, дон экишни биринчилар қаторида туғаллашди. Олим Турғунов, Жалолиддин Раҳмонов, Қурбоной Деҳқонова каби ишчиларнинг жонбозликлари туфайли 800 тоннага яқин маҳаллий ўғит ҳам жамғариб қўйилди.

Хўжаликда маккажўхори етиштириш билан 23 та звено шуғулланади. Уларнинг барчаси меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг нарядсиз системаси асосида иш олиб боришмоқда. Бу эса кам меҳнат сарфлаб, мўл-кўл ҳосил йиғиштириб олишда жуда қўл келади. 1982 йили нарядсиз усулда меҳнат қилган звено аъзоларининг ишлаб топган ҳар бир сўмига 1,5—2,2 сўмдан қўшимча ҳақ тўланди. Бу йил эса бундан ҳам юқори кўрсаткич қўлга киритилади.

А. НИЁЗОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Замондошларимиз

Юрак тафти

— Қирқинчи йиллар... Кеч куз... Тизза бўйи лой оралаб илон изи йўллардан от-аравалар боряпти. Ботқоқ кечиб, ҳолдан тойган қирчанғи отлар тўрт-беш қоп пахтани аранг тортади... Заводимизга ўша йиллари хом ашё ана шундай ташиб келтириларди.

...Корхона қучоғига қадам қўйдим. Лекин ҳали қайси касбни эгаллашимни, ўз келажагимга қайси йўлдан боришимни билмасдим. Мен учун ғоят қимматли ва сеҳрли бўлган ана шу муаммоларнинг барчаси завод бағрида ҳал бўлди. Унинг юрак тафти, меҳр-муҳаббати қалбимга қўр ташлади. Тўкис маънода унда бахтимни топдим...

Фахр, ғурур ва ўз ҳаёт-фаолиятидан тўла қаноат билан сўзлаётган ишчи, созловчилар бригадаси бошлиғи М. Муродов Наманғандаги 3/4 пахта тозалаш заводида қирқ йилдан буён меҳнат қилади. У ишлаётган корхона ўтган йили Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғига сазовор бўлди.

Қирқинчи йилларда от-аравада пахта қабул қилган завод бугунги кунда 45 адресга, жумладан 30 та чет эл корхоналарига аъло сифатли тола жўнатмоқда. Корхонада ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифати ва миқдоридан айниқса, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо мамлакатлар — чунончи Венгрия, ГДР, Польша, Руминия, Вьетнам сингари қардош ўлкалар саноатчилари ғоят хурсанд.

— Заводимиз эришаётган бу ютуқларда, — деб давом этди М. Муродов, — шубҳасиз, илғор ишчиларнинг, мусобақа ғолибларининг улуши катта. Уларнинг фидокорона меҳнати билан йилнинг дастлабки квартали топшириқларини ошириб бажардик. Батан ҳар қачонгидан кўп сифатли тола олди. Корхона ички социалистик мусобақасида К. Абдураҳмонов бошлиқ пахта тозаловчилар бригадаси коллективи ва умумий иш стажи юз йилдан ортиқроқ бўлган ишчи сулоласи — беш ака-ука Абдуғани, Абдували, Мўминжон, Олимжон ва Боқижон Солижоновлар пешқадамлик қилди.

Суратда: Коммунистик меҳнат зарбдори, «Меҳнат ветерани» нишондори М. Муродов.

Ҳ. Ҳайдаров фотоси. (ЎзТАГ).

МАЖБУРИЯТЛАРНИ БАЖАРИШ—МУҚАДДАС БУРЧ

КОМПЛЕКС ТАРАҚҚИЁТ УФҚЛАРИ

● Ҳосилдорлик 50 центнерга етказилиб, 10 минг тонна пахта етиштирилади.

● Давлатга 1400 тонна дон, 47 тонна пилла, 1000 тонна сабзавот, 660 тонна полиз маҳсулотлари ва бошқа ноз-неъматлар сотилади.

● Беш йиллик охирига бориб, 1982 йилга нисбатан гўшт етиштиришни 27 процент, сут етиштиришни 29 процент, тухум тайёрлашни 81 процент ўстиришга эришилади.

Колхозимиз — кўп тармоқли хўжалик. Пахтачилик етакчи соҳа ҳисобланса-да, чорвачилик, дончилик, бедачилик, пиллачилик, ёрдамчи корхоналар ҳам хўжалигимиз иқтисодий қудратини юксалтириш, Озиқ-овқат программасини бажаришда муҳим ўрин тутади.

Қолоқларсиз ишлаш, ишлаб чиқаришнинг ҳамма соҳаларини комплекс ривожлантириш ташаббуси бизнинг хўжалигимизда туғилиб, область миқёсида кенг қулоч ёйди. Республика ва область партия ташкилотлари юксак социалистик мажбуриятларимизни маъқуллади. Аммо мажбурият қабул қилиш катта ишнинг муқаддимаси, холос. Энг муҳими — ваъдага вафо қилишда, сўз билан иш бирлигини таъминлашда, пировард натижаларда. КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленумида таъкидланганидек, план интизоми—муқаддас. Қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажариш эса виждоний бурч, масъулиятли ва шарафли вазифадир.

Бизда шундай бир тартиб, қатъий қоида қарор топган: социалистик мажбурият аниқ ҳисоб-китоб билан, мавжуд резервлар, реал имкониятлар ҳисобга олинган ҳолда қабул қилинади. Эртаги куннинг режаларини белгилашда колхоз аъзолари, мутахассислар актив иштирок этишади. Мажбурият қабул қилингач, бутун диққат-эътибор уни амалга уддалашга қаратилади. Шу факт характерлики, ҳеч қачон сўзимиз ерда қолмаган. Об-ҳаво ноқулай келган, сув камчил бўлган, ҳар хил қийинчиликлар юз берган мураккаб вазиятда ҳам колхозимиз азаматлари мўл ҳосил етиштириш йўлидаги машаққатларни ирода ва матонат билан енгиб, кўзланган марраларни ғолибона эгаллаб келмоқдалар.

Чорвачиликни интенсив ривожлантириш тадбирлари собитқадамлик билан амалга оширилмоқда, унинг ем-хашак базасини мустаҳкамлаш, молларнинг зотини яхшилаш, фермаларни механизациялаш, фан ютуқларини изчиллик билан жорий этиш туфайли маҳсулот етиштириш ҳажми кескин ошди.

Икки йил ичида планда белгиланган 217 тонна ўрнига 454 тонна гўшт, 2500 тонна ўрнига 4010 тонна сут тайёрланди, тухум етиштириш 1.8 баравар кўпайди. Чўчқачилик, қуёнчилик ва балиқчилик анча ривожланди. Чорвадан келган икки йиллик даромад планда мўлжалланган бир ярим миллион сўм ўрнига 2 миллион 860 минг сўмни ташкил этди. Тармоқнинг рентабеллиги ошиб, 700 минг сўм соф фойда олинди.

Шунингдек, сабзавот, қовун-тарвуз, мева, узум етиштиришни кўпайтириш юзасидан олинган мажбуриятлар ошириб бажарилди. Айниқса, маккажўхори ҳосили баракали бўлди. Ўтган йили пландаги 752 тонна ўрнига 1364 тонна маккажўхори дони етиштирилди, ҳар гектар ердан олинган ҳосил 101.7 центнерга етди.

Эндиликда бизда қолоқ соҳа қолмади. Ёрдамчи корхоналар ҳам даромад манбаига айланган, бу корхоналарнинг умумий даромадлаги ҳиссаси ўтган йили 750 минг сўмдан ошди. Ҳозирги вақтда колхозда ғишт заводи, чинни ва кулолчилик, полиэтилен плёнка цехлари, мойжўвоз, теплица хўжалиги ишлаб турибди.

Қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини комплекс ривожлантириш колхознинг жамоат бойлиги ва колхозчиларнинг фаровонлигини тинмай ошира боришда мустаҳкам моддий заминни вужудга келтирди. Масалан, ўтган йили ишлаб чиқариш планида кўзда тутилган 5 миллион 739 минг сўм ўрнига 8 миллион 458 минг сўм даромад олдик. Киши кунининг қиймати 8 сўм 64 тийинга, колхозчининг ўртача ойлик иш ҳақи 240 сўмга етди. Бу рақамлардан кўриниб турибдики, колхоз иқтисодий жиҳатдан бақувват. Қурилиш ишлари кўлами кенгайиб бораётганлиги, колхозчиларнинг турмуш маданияти юксалаётганлигининг асосий омили ҳам шундадир.

Беш йилликнинг учинчи йилида янада юксакроқ марраларни эгаллашга азму қарор қилганмиз. Ўтган йили ялпи хирмон 8720 тоннани, ҳосилдорлик 45.9 центнерни ташкил этди. Бу йил 10 минг тонна пахта етиштириш ва ҳосилдорликни 50 центнерга етказиш — пахтакорларимизнинг қатъий аҳдидир. 1400 тонна дон, минг тонна сабзавот, 665 тонна полиз маҳсулотлари, 300 тоннага яқин мева ва узум, 47 тонна пилла етиштириш мажбуриятини олганмиз. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленуми қарори асосида чорвачиликни жадал юксалтиришнинг 1983—1985 йилларга мўлжалланган программасини белгилаб, амалга оширишга киришдик. Гўшт етиштириш 1985 йилга бориб 1982 йилдагига нисбатан 27 процент, сут — 29 процент, тухум — 81 процент кўпаяди.

Биринчи кварталнинг якунлари сўз билан иш бирлиги таъминланаётганлигидан далолат беради. Давлатга планда белгиланган 100 тонна ўрнига 142 тонна бўрдоқи гўшти сотилиб, йиллик план ортиғи билан адо этилди. 450 тонна сут тайёрланди ва ярим йиллик план ошириб бажарилди. Тухум тайёрлаш йиллик плани ҳам уддаланди.

Чорва молларнинг бош сонини ўстириш план топшириқлари бажарилиши таъминланяпти. Фермамизда 2040 бош қорамол, шу жумладан 650 бош зотли сигир бор. Ўтган йили ҳар сигирдан 4004 килограммдан сут соғиб олинган эди, бу йилги марраmиз —4100 килограмм. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Розия Матёқубова, унинг издошлари Сўна Собирова, Дармон Раҳимовалар ҳар соғин сигир маҳсулдорлигини 5 минг килограммга етказишга аҳд қилишган. Уларнинг ўтган уч ойлик кўрсаткичи минг килограммдан ошди, яъни ҳар сигирдан соғиб олинган сут миқдори қишлов даврида ҳам камаймади. Бу йил сигирлардан бошма-бош бузоқ олиш таъминланади. Келгусида колхозимиз бошқа хўжаликларга зотли сигирлар етказиб берадиган таянч-намуна хўжалиги бўлади.

Биз тез ривожланадиган тармоқ — қуёнчиликка алоҳида эътибор бераётирмиз. Фермамизда ҳозир 8 мингта, шу жумладан 440 та она қуён бор. Шу беш йилликда уларнинг сонини 30 мингтага етказамиз. Бу — камида йилига 50 тонна парҳез гўшт етиштириш демакдир. Табиий кўлларда балиқ етиштириш 20 тоннага етказилади. Паррандачилик янада равнақ топади.

Ер — хазина, деҳқоннинг бебаҳо бойлиги. Пахта, дон, сабзавот, полиз, мева ва бошқа маҳсулотларнинг кўпайиши ҳам, чорвачиликнинг интенсив ривожланиши ҳам ернинг ҳар қаричидан самарали фойдаланишга боғлиқ. Ерни органик ўғитларга тўйдириш, унинг унумдорлигини ошириш, деҳқончилик маданиятини юксалтириш, пахта-беда алмашлаб экишни илмий асосда жорий этиш—диққат марказимизда.

Хўжалигимиз комплекс тараққиёт йўлида. Бу ойдин йўлнинг уфқлари кенг, истиқболи порлоқ. Беш йилликнинг учинчи йилида зиммага олинган социалистик мажбуриятлар барча соҳаларда тўла ва ошириб бажарилишига эришамиз.

Абдулла ИСКАНДАРОВ,
Боғот районидаги Нариманов номли колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати.

КРЕМЛДА СУҲБАТ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Тихонов ташқи ишлар министри П. Стенбэк бошчилигидаги Финляндия ҳукумат делегациясини 5 апрель куни Кремлда қабул қилди. Делегация СССР билан Финляндия ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартноманинг 35 йиллиги муносабати билан ўтказиладиган тантаналарда қатнашмоқ учун Совет Иттифоқига келган.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган суҳбат вақтида ҳар икки томон Совет Иттифоқи билан Финляндия ўртасидаги чинакам яхши қўшничилик муносабатларининг қарор топиши ва ривожланишида 1948 йилги шартноманинг тарихий ролини таъкидлаб ўтди. Шартнома вужудга келтирган ишонч, ҳамжиҳатлик ва дўстлик муҳити Совет ва Финляндия халқларининг туб манфаатларига мувофиқ сиёсий, савдо-иқтисодий, илмий-техникавий, маданий ва бошқа соҳаларда икки томонлама ҳамкорликни узоқ муддат муваффақиятли равишда ривожлантириш имконини беради.

Н. А. Тихонов билан П. Стенбэк КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Ю. В. Андропов билан Финляндия Республикаси Президенти М. Койвисто ўртасида 1982 йилнинг декабрида бўлиб ўтган учрашув Совет — Финляндия дўстона муносабатларини янада ривожлантириш учун муҳим аҳамиятга эга бўлганлигини таъкидлаб ўтдилар.

Учрашув иштирокчилари Совет Иттифоқи билан Финляндия халқаро кескинликни юмшатиш ва тинчлик сиёсатига содиқ эканликларини таъкидладилар. Бу соҳада 1948 йилги Совет — Финляндия шартномаси Европа шимолида ва умуман қитъада тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш омили сифатида муҳим аҳамият касб этаётганлиги уқтириб ўтилди. (ТАСС).

ҲАМКОРЛИК ВА ЯХШИ ҚЎШНИЧИЛИК МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

СССР билан Финляндия ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 35 йил муқаддам имзоланган шартнома икки мамлакат ўртасида дўстлик ва яхши қўшничиликни кучайтириш учун мустаҳкам пойдевор бўлиб хизмат қилмоқда. Москва жамоатчилиги намояндаларининг 5 апрель куни бўлиб ўтган тантанали йиғилиши шу шонли санага бағишланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. С. Горбачев, бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг намояндалари президиумга чиқдилар. Ташқи ишлар министри П. Стенбэк бошчилигидаги Финляндия ҳукумат делегацияси, «Финляндия — Совет Иттифоқи» жамиятининг делегацияси ҳам шу ерда ҳозир бўлди.

Докладчи — СССР Министрлар Совети Раиси ўринбосари, СССР — Финляндия жамияти марказий правлениесининг раиси Н. В. Талызин қайд этиб ўтдики, шартнома Совет Иттифоқи билан Финляндия ўртасида чинакам яхши қўшничилик муносабатларини ўрнатишда жуда катта роль ўйнади. СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги муносабати билан ўтказилган тантанали тадбирларда Финляндия Президентининг иштирок этганлиги шу муносабатларнинг юксак даражада эканлигини яна бир бор тасдиқлади. Учрашув чоғида Ю. В. Андропов билан М. Койвисто ҳар икки мамлакат халқларининг манфаатларини кўзлаб, Совет — Финляндия ҳамкорлигини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қилишга бундан буён ҳам қатъий интилишларини изҳор этдилар.

П. Стенбэк ўз нутқида Финляндия-Совет муносабатларининг турли соҳаларида эришилган натижалар миқёси мазкур шартноманинг ғоят муҳим ва ҳаётий кучга эга эканлигини яққол тасдиқлади, деб таъкидлади.

(ТАСС).

5 апрель куни П. Стенбэк бошчилигидаги Финляндия ҳукумат делегацияси шарафига СССР ҳукумати номидан кечқурун зиёфат берилди.

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

Совет томонидан зиёфатда Н. А. Тихонов, Г. А. Алиев, П. Н. Демичев ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Н. А. Тихонов нутқ сўзлади. У ташқи ишлар министри П. Стенбэк бошчилигидаги Финляндия ҳукумат делегациясини самимий табриклади.

Бугунги учрашувнинг сабаби диққатга сазовордир, деди у. Шу кунларда бизнинг мамлакатларимизда дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Совет—Финляндия шартномасининг 35 йиллик юбилейи кенг нишонланмоқда.

Ўзаро ишонч, дўстлик ва кенг кўламдаги самарали ҳамкорлик муносабатлари СССР билан Финляндия республикаси ўртасидаги шартноманинг мустаҳкам негизида таркиб топиб, муваффақиятли равишда ривожланиб бормоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Юрий Владимирович Андропов Совет-Финляндия муносабатларини «Турли ижтимоий тузумдаги давлатлар тинч-тотув яшаши доктринасининг ҳаётий кучини кўрсатувчи ёрқин намунадир», деб таърифлади.

1948 йилги шартнома амалда бўлиб келган йиллар мобайнида мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик доираси анча кенгайиб, эндиликда у ҳаётнинг барча томонларини қамраб олди. Муваффақиятли равишда ривожланиб бораётган сиёсий алоқалар Совет Иттифоқи билан Финляндиянинг катта ютуғидир. Яхши анъана бўлиб қолган олий даражадаги учрашувлар кенг кўламдаги Совет-Финляндия ҳамкорлигининг бутун системасига самарали ва ҳал қилувчи тарзда таъсир ўтказмоқда.

Савдо-иқтисодий алоқалар муттасил ривожланиб бормоқда. Бизнинг мамлакатларимиз бу соҳада жуда катта натижаларга эришдилар. Савдо-иқтисодий, саноат ва фан-техника ҳамкорлигини 1995 йилгача ривожлантириш ҳамда чуқурлаштиришдан иборат узоқ муддатли программа бунга кўп даражада ёрдам бермоқда.

1948 йилги шартнома каби таъсирчан воситанинг мавжудлиги, муносабатларимизда вужудга келтирилган салмоқли моддий база, совет халқи билан Финляндия халқи бир-бирларига изҳор этаётган ўзаро ишонч келажакка комил ишонч билан назар ташлашимизга имкон бермоқда.

Бугунги кунда ҳам биз шуни мамнуният билан қайд этоламизки, ана шу кўп томонлама муносабатлар халқларимизнинг туб манфаатларига мос бўлиб тушади, Европада тинчлик ва халқаро ҳамкорлик ишига яхши хизмат қилади.

Тинчликни мустаҳкамлаш, кескинликни юмшатиш жараёнини сақлаб қолиш ва янада ривожлантириш вазифаси, айниқса, актуал вазифадир.

НАТО мамлакатларидаги ва аввало, АҚШдаги таъсирчан доиралар шундай йўлга зўр бериб амал қилмоқдаларки, мухолифлик, ҳарбий стратегик мувозанатни бузиш ҳамда Совет Иттифоқи билан Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларга нисбатан ҳарбий устунликка эришиш ана шу йўлнинг ўзагидир.

Айни мана шу авантюристик йўл халқлар тинчлиги ва хавфсизлигига таҳдид солмоқда.

Совет Иттифоқи барча халқлар билан тинчлик ва дўстлик сиёсатини АҚШ ва НАТОнинг йўлига қарама-қарши қилиб қўяди.

Финляндия ҳам қитъамизда тинчлик ва ҳамкорлик фойдасига неча марталаб конструктив ташаббуслар билан майдонга чиқди. Бу кичик мамлакатлар ҳам уруш хавфини бартараф этиш, кескинликни юмшатиш жараёнини сақлаб қолиш ва ривожлантириш ишига ўзининг салмоқли ҳиссасини қўша олишидан яққол далолат беради.

Тинчлик ва қуролсизланиш учун кураш олижаноб ишида Совет Иттифоқи билан Финляндия умумий сафда бормоқдалар, муштарак позицияларда туриб иш кўрмоқдалар.

(Давоми иккинчи бетда).

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

(Боши биринчи бетда).

Биз бугунги кунда қатъий ишонч билдириб айтамизки, бизнинг мамлакатларимиз 1948 йилги шартномага, икки томонлама соҳадаги ва халқаро майдондаги ҳамкорлик борасида тўпланган тажрибага таяниб, бундан буён ҳам ўзаро муносабатларни актив ривожлантираберадилар, тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга кўмаклашаверадилар.

Н. А. Тихонов 1948 йилги шартнома асосида Совет-Финляндия яхши қўшничилик муносабатларини янада ривожлантириш учун, мамлакатларимиз билан халқларимиз ўртасида дўстлик, ҳамжиҳатлик ва ишонч учун қадаҳ кўтаришни таклиф этди.

П. Стенбэк Н. А. Тихоновга мурожаат қилиб, биргаликда нишонланаётган шу байрамнинг аҳамиятини таъкидлади. Сиз ўтган йилнинг декабрь ойида мамлакатимизга қилган расмий визит биз, финларда жуда ёқимли хотиралар қолдирди, деб давом этди у. Финляндия билан Совет Иттифоқи ўртасида ишончга асосланган яхши қўшничиликдан иборат муносабатларнинг асосий ҳужжатига 35 йил тўлиши муносабати билан Сизга ва сиз орқали дўст совет халқига Финляндия давлат ҳокимияти ва бутун халқининг энг яхши қутловларини ҳамда муваффақиятларга эришишни тилаб билдирган истакларини топширишдек ёқимли вазифа зиммамга юклатилган. Гарчи менинг сафарим Финляндия билан Совет Иттифоқи ўртасида нишонланаётган дўстлик байрами билан боғлиқ бўлсада, бу ерда биз учун муҳим бир масалани — Европада ва бутун дунёда кескинликни юмшатиш борасидаги ҳозирги вазиятни тилга олиб ўтишни истардим.

Мадриддаги Умумевропа кенгашида қатнашаётган мамлакатларнинг учрашувида танаффус бошланди, ана шу танаффус вақтида кенгаш иштирокчилари бўлган мамлакатлар учрашувни ниҳоясига етказиш имкониятларини ва жумладан бетараф ва қўшилмаган давлатларнинг якунловчи ҳужжатга доир комплекс таклифини муҳокама қиладилар. Маълумки, Мадриддаги музокаралар деярли уч йилдан бери давом этмоқда, аммо бу музокаралар ўзаро мақбул натижага олиб келганича йўқ. Бу ҳол учрашув қатнашчилари дуч келаётган қийинчиликлардан далолат беради.

Ана шу учрашувда биз Хельсинкида бошлаган жараёнга кўмаклашувчи якунловчи ҳужжат қабул қилиниши зарур. Бу ҳужжат Якунловчи актнинг барча соҳаларида силжишни билдириши ва қитъамизнинг янги даъватларига ҳам мос тушиши керак. Европада қуролсизланиш жараёнига ўтишни биз энг асосий иш деб ҳисоблаймиз. Бундай натижа ҳозирги замон умумий халқаро вазиятида соғломлаштирувчи таъсир ўтказажагига ишончим комил. Айни вақтда иштирок этаётган давлатлар 1975 йилда қабул қилган мажбуриятларга узоқ муддатли тус берилган бўлур эди. Бу нарса иштирок этувчи давлатлар ҳамкорлигининг асоси, халқаро сиёсат пойдевори томонларнинг мустаҳкам, ҳақиқий манфаатларидан иборат бўлган тақдирда у бундай сиёсатнинг бирмунча совуқроқ муҳитига ҳам бардош бера олажагини кўрсатган бўлур эди.

Мен халқаро сиёсатнинг ҳаммамизни ташвишлантираётган асосий масаласига тўхталиб ўтдим. Аммо шуни айтмоқчиманки, биз жаҳон сиёсатидаги ана шундай бир вазиятда Финляндия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги барқарор, жаҳон сиёсатидаги муваққат ўзгаришларга боғлиқ бўлмаган яхши қўшничилик муносабатларидаги бойликларни яна ҳам яхшироқ кўриб турибмиз. Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартнома амал қилиб келаётган 35 йил мобайнида биз ўзаро алоқаларимизда кейинчалик Хельсинкидаги Умумевропа кенгашининг Якунловчи актига ёзиб қўйилган принципларга муваффақиятли равишда риоя этиб келдик. Эндиликда бизнинг ўзаро алоқаларимиз кенг кўламда бўлиб, ҳар иккала томонга наф келтирмоқда. 1948 йилги шартнома бизга бериб қўйган имкониятлар ҳали тугаган эмас, зотан биз бундан кейин ҳам ана шу тарихий шартнома бериб қўйган имкониятлардан фойдаланаверамиз. Республика Президенти Мауно Койвисто айтганидек: «Шартнома ўзининг барча қисмлари билан ҳамон актуал, таъсирчан ва ҳаётий бўлиб қолмоқда».

Министр Финляндия билан Совет Иттифоқи ўртасида ишонч учун, иккала мамлакат халқлари ўртасида дўстлик ва яхши қўшничилик учун қадаҳ кўтаришни таклиф қилди.

Н. А. Тихонов ва П. Стенбэк нутқлари қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

ШОНЛИ САНА

Хельсинкида тантанали йиғилиш

ХЕЛЬСИНКИ, 6 апрель. (ТАСС). Бу ердаги маданият уйида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Совет-Финляндия шартномаси имзоланган куннинг 35 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Йиғилишда Финляндия Республикасининг Президенти М. Койвисто, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Г. В. Романов бошчилигида бу ерга келган Совет ҳукумат делегацияси, Финляндия ҳукумати ва парламентининг, «Финляндия — Совет Иттифоқи» жамиятининг аъзолари ҳозир бўлдилар.

Йиғилишда сўзга чиққан иккинчи молия министри ва шимолий мамлакатлар ҳамкорлиги министри И. Лайне бундай деди: дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Совет-Финляндия шартномаси йиллигига бағишланган ва бу гал 35-марта нишонланаётган анъанавий байрам — Совет Иттифоқи билан Финляндия ўртасидаги яхши муносабатларнинг шонли намунасидир.

Шу кунларда, деди Г. В. Романов, Совет Иттифоқи ва Финляндия халқлари дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартноманинг 35 йиллигини нишонламоқдалар, бу шартнома мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларда туб бурилиш бўлишига асос солди, шу муносабатларни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш пойдевори бўлиб қолди.

Бу чинакам тарихий ҳужжатнинг туғилган куни — қўшни давлатларимиз турмушидаги шонли воқеадир. Ана шу тантанали вазиятда мазкур йиғилиш қатнашчиларига ва бутун Финляндия халқига СССР Олий Совети Президиумидан, СССР Министрлар Советидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Юрий Владимирович Андроповдан самимий қутловлар ва энг яхши тилакларни хурсандчилик билан топшираман.

Сўзимнинг охирида, деди Г. В. Романов, Совет Иттифоқида Финляндияга, унинг меҳнатсевар халқига астойдил ҳурмат билан қаралаётганини уқтириб ўтмоқчиман. Биз ҳамкорликни ривожлантириш соҳасида кейинги ўн йилликлар мобайнида умумий куч-ғайратларимиз билан орттирилган катта тажрибани қадрлаймиз. 1948 йилги шартнома Совет Иттифоқи билан Финляндиянинг энг зарур манфаатларига, совет ва фин халқларининг манфаатларига мос бўлиб тушишини тарих исботлади.

Бу шартнома муносабатларимизнинг келажагига тўғри йўлни кўрсатиб берувчи ишончли компас бўлиб хизмат қилади.

СОВЕТ ҲАРБИЙ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ГДРда БЎЛИШИ

БЕРЛИН, 5 апрель. (ТАСС). Бугун ГДР миллий мудофаа министри Г. Гофман СССР мудофаа министри бошчилигида бу ерга келган совет ҳарбий делегацияси билан суҳбатлашди.

Дўстлик вазиятида ва тўла ҳамжиҳатлик руҳида ўтган суҳбат чоғида Д. Ф. Устинов билан Г. Гофман иккала қардош мамлакат ва уларнинг қуролли кучлари ўртасидаги мустаҳкам синфий ва жанговар иттифоққа юксак баҳо бердилар. Иккала мамлакатнинг мудофаа министрлари империализм, айниқса АҚШ энг хатарли доираларининг ҳарбий кучлар мувозанатини ўз фойдасига ўзгартириш муддаолари тинчлик иши учун жуда хатарли эканини уқтирдилар.

СССР Қуролли Кучлари билан ГДР миллий халқ армиясининг жангчилари Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг Прага Сиёсий декларацияси руҳида империализмнинг мана шу агрессив кирдикорларини барбод қилиш ва тинчликни пишиқ-пухта муҳофаза этиш учун ҳамма ишларни қилаверишларини иккала томон таъкидлаб ўтди.

Шу куни Г. Гофман Д. Ф. Устинов бошчилигидаги совет ҳарбий делегацияси шарафига зиёфат берди, зиёфат вақтида нутқлар сўзланди.

Совет Иттифоқилик азиз ўртоқлар, сизларнинг визитингиз — иккала давлатимиз ва армиямиз ўртасидаги дўстлик, синфдош ва қуролдош қардошликни мустаҳкамлаш йўлида қўйилган янги муҳим қадамдир, қардошлик алоқаларининг янги олий нуқтасидир, деди Г. Гофман.

Мамлакатимиз гражданлари айни ҳозирги вазиятда Совет Иттифоқи билан мустаҳкам ўзаро ҳамжиҳатликка боғлиқ бўлган кўпгина нарсаларнинг ҳаммасини англаб турибдилар. Улар қардошларча иттифоқимизга катта умид билан қарамоқдалар, чунки улар бу иттифоқимизни АҚШ билан НАТОнинг мухолифлик сиёсати йўлидаги ҳал қилувчи тўсиқ деб биладилар, чунки улар социалистик давлатлар ва уларнинг армиялари бирлик ва жипсликда ҳаракат қилган тақдирдагина шу кирдикорларга ва кучайиб бораётган уруш хавфига чек қўйиш мумкинлигини биладилар.

Биз Совет Армияси билан ва бошқа қардош армиялар билан қуролдош қардошликни кенгайтириб, шу қардошликнинг негизини мустаҳкамлаб — жангчиларни социалистик ватанпарварлик ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялаб, — ягона жанговар тайёргарлик даражасини ошириб, жанговар хизматни ўташ ва навбатчилик хизмати системасидаги ҳаракатлар даражасини ошириб, Германиядаги совет қўшинлари группасидаги ўртоқлар билан янада мустаҳкам баҳамжиҳат ҳаракат қилиб, тинчлик учун курашдаги ва социализмни ҳимоя қилишдаги оширилган вазифаларни бажаряпмиз.

Миллий халқ армиясининг жангчилари шонли Совет Армияси билан синфдош қардошликни ва қуролдош қардошликни 80-йилларда, умуман келгусида ҳам империализмнинг бирон-бир кун келиб яна ҳарбий-стратегик устунликка эришишига халақит бера оладиган ҳал қилувчи шарт-шароитларидан бири, деб биладилар.

Д. Ф. Устинов жавоб нутқида бундай деди: Сизларга, ГДР миллий халқ армиясининг жангчиларига, республика меҳнаткашларига КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповдан зўр мамнуният билан қизғин жанговар салом ва энг яхши тилаклар топшираман. Совет Қуролли Кучларининг жангчилари сизларга жанговар салом йўллайдилар.

Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги муносабатлар — қардошларча дўстлик муносабатларидир. Бу муносабатлар пролетар, социалистик интернационализм, ўзаро ҳурмат ва тенглик руҳи билан суғорилган. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Германия Бирлашган социалистик партиясининг мустаҳкам бирлиги шу муносабатларнинг ўзагидир. Дўстлигимизнинг кучи шу бирликдадир. Бу бирликни биз ардоқлаб асраб келдик ва доимо ардоқлаб асрайверамиз.

Совет Иттифоқи билан ГДР — социалистик ҳамдўстлик давлатлари катта, аҳил оиласининг аъзоларидир, Варшава Шартномаси ташкилотининг мустаҳкам бўғинларидир. Бизнинг ҳарбий-сиёсий мудофаа иттифоқимиз халқаро ишларда муҳим ва самарали роль ўйнамоқда, қардош мамлакатларнинг миллий ва интернационал манфаатларига садоқат билан хизмат қилмоқда. У социалистик ғалабаларнинг ва ер юзидаги тинчликнинг ишончли қалқонидир!

Эндиликда социалистик ҳамдўстлик — дунёдаги давлатларнинг энг жўшқин ривожланиб бораётган группасидир. Қардош мамлакатларимиз бирлик, бир-бирини ўзаро қўллаб-қувватлаш туфайли ҳатто чигаллашган халқаро вазият шароитида ҳам ўз социал-иқтисодий тараққиётининг катта-катта вазифаларини муваффақиятли ҳал этмоқдалар.

СССР билан ГДР бунёдкорлик вазифаларини ҳал этар эканлар, социализм ва коммунизм қуриш тажрибасини қардошларча ўртоқлашмоқдалар, ўз ташқи сиёсий фаолиятларини мувофиқлаштириб олиб бормоқдалар. Биз ўзимизнинг мудофаа қобилиятимизни ҳам биргаликда мустаҳкамлаяпмиз.

Ҳозирги вақтда бу вазифа алоҳида ўткирлик касб этади. Империализмнинг реакцион доиралари, аввало, АҚШдаги мана шундай доиралар коммунизмга қарши «салб юриши»га даъват қилмоқдалар, социализм системасини йўқ қилиб ташлаш режаларини тузмоқдалар. Сизларнинг чегарангиз ғарбида ҳам ўч олишни — ҳарбий ва социал жиҳатдан ўч олишни орзу қилиб юрган кимсалар бор.

Кейинги вақтларда, деб таъкидлади Ю. В. Андропов «Правда» мухбирининг саволига қайтарган жавобида, — Вашингтондан бир нарсага — ҳарбий тайёргарликларга, ҳарбий ядро урушини чиқаришнинг янги вариантларини ихтиро қилишга, программаларга, қуролларнинг янги турларини яратишга бағишланган нутқлар оқими сира тўхтовсиз отилиб чиқмоқда.

Америка Қўшма Штатлари ўзининг НАТОдаги иттифоқчилари билан биргаликда қурол-яроғларни тўхтовсиз кўпайтирмоқда. У халқларнинг хоҳиш-иродасига хилоф равишда Европа қитъасида Американинг ўртача олисликка учириладиган янги ракета-ядро воситаларини Европа қитъасига жойлаштириш тадбирларини зўр бериб амалга оширмоқда. АҚШ билан НАТО қандай қилиб бўлмасин СССРдан ва Варшава Шартномасидан ҳарбий устунликка эришиб олишга интилмоқдалар. Аммо бу уринишларнинг ҳаммаси беҳудадир. Биз бундай бўлишига ҳеч қачон йўл қўймаймиз.

Империалистик доиралар ва аввало, АҚШдаги мана шундай доиралар социалистик ҳамдўстликни заифлаштиришни, пароканда қилишни хоҳлайдилар. Вашингтон Ер куррасининг деярли ҳамма районларида зўравонлик қилмоқда, реакцион кучларнинг агрессив ҳаракатларини кучайтирмоқда. Мана шуларнинг ҳаммаси мамлакатларимиздан тинчликни сақлаш учун, ядро урушининг олдини олиш учун курашда қатъий чоралар кўрилишини талаб қилади.

Совет Иттифоқи, Германия Демократик Республикаси социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар билан биргаликда халқаро сиёсий иқлимни соғломлаштириш учун куч-ғайратларини аямайдилар. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг Прага Сиёсий декларациясида қуролланиш пойгасини жиловлашга, социалистик давлатлар билан НАТО мамлакатлари ўртасидаги ҳарбий қарама-қаршилик даражасини камайтиришга оид конкрет таклифлар аниқ-равшан баён этилган. Бизнинг таклифларимиз ер юзида тинчликни қадрловчи барча кишилар учун ардоқли ва тушунарлидир, шунинг учун ҳам улар бу таклифларга қўшилмоқдалар. Совет Қуролли Кучлари, ГДР миллий халқ армияси, Варшава Шартномасидаги бошқа давлатларнинг армиялари Совет Иттифоқи, Германия Демократик Республикаси, социалистик ҳамдўстликдаги барча мамлакатлар халқлари тинч меҳнати посбонлигида маҳкам турибдилар.

Улар партияларимиз билан халқларимизнинг ғамхўрлиги туфайли ҳар қандай агрессияни муваффақиятли даф қилиш учун зарур нарсаларнинг ҳаммасига эгадирлар. Варшава Шартномаси бирлашган қуролли кучларининг иттифоқчи армиялари жанговар тайёрлигини бундан буён ҳам ошириш — бизнинг бурчимиз.

* * *

Совет ҳарбий делегацияси Унтер-ден-Линден кўчасидаги фашизм ва милитаризм қурбонлари ёдгорлиги пойига, халоскор совет жангчиси шарафига Берлиннинг Трептов-паркида қўйилган монумент ёнига, шунингдек Берлиндаги Фридрихсфельд районида жойлашган қабристондаги немис революцион ҳаракатининг атоқли арбоблари ёдгорлигига гулчамбарлар қўйди.

ЛЕНИНЧА ИШ УСЛУБИ УЧУН

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненконинг «Партиявий ишда ленинча услубнинг қарор топиши» китоби босилиб чиқди.

Китобга 1981—1982 йилларда ёзилган асарлар киритилган. Муаллиф жамиятимизда содир бўлаётган зўр сиёсий аҳамиятга молик жараёнларни чуқур таҳлил этади. КПСС фаолиятининг туб масалаларини ёритади. Партия билан совет халқининг КПСС XXVI съезди қарорларини турмушга татбиқ этиш соҳасидаги ижодий бунёдкорлик ишини кўрсатади. Китобда буржуазиянинг шахс ҳуқуқлари ва эркинликлари концепциясини танқид қилишга, социалистик турмуш тарзи билан буржуа турмуш тарзини таққослашга катта ўрин берилади.

Китобни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

Республикамиз бўйлаб

АҲОЛИГА ҚУЛАЙЛИК

✦ Ғузор район маиший хизмат корхоналарининг ходимлари жуда қулай иш режимига ўтдилар. 18 қабул пунктининг барчаси энди эрталаб соат еттидан кечқурун саккизгача, дам олиш кунисиз ишлайди. Икки кўчма пункт районнинг узоқ чеккаларига қатнаб туради.

ИЗЛАНИШЛАР САМАРАСИ

✦ Бухоро тўқимачилик комбинатида рационализаторларнинг изланиши иқтисод режимини кучайтиришда катта омил бўлиб қолди. Масалан, калава бўяш цехининг новаторлари калава ювиладиган сувдан иккинчи марта фойдаланишни таклиф этдилар. Бунинг учун улар кичик бир асбоб ясашди. Бундан жуда катта фойда олиш мумкин бўлиб қолди. Бир тонна калавани бўяшда 36 кубометр сувни тежаш мумкин. Натижада бир йилда ўн минг сўм маблағ иқтисод қилинади.

Биринчи фабрика тўқувчилик цехининг меҳнатчи хотин-қизлари рационализаторларнинг таклифи туфайли бир соатда ҳар бир станокдан қўшимча йигирма сантиметр газлама олмоқдалар. Кўринишидан жуда оз бўлиб туюлса-да, аслида бу қўшимча юзлаб метр газлама ишлаб чиқариш демакдир.

МУДДАТИДАН ОЛДИН

✦ Қамаши районидаги қишлоқ қурилиш материаллари комбинати маҳсулот бера бошлади. Бу ерда бетон қоришма ва уй-жойлар учун цоколь блоклар ишлаб чиқарувчи конвейер линиялар муддатидан илгари ишга туширилди.

Корхона босқичма-босқич қурилмоқда. Бу ерда ҳар бир цех қуриб битказилиши билан энергетиклар ва монтажчилар дарҳол ишга тушадилар ва асбоб-ускуналарни ўрнатадилар. Улардан кейин созловчилар иш бошлашади. Айни вақтда комбинат учун ишчи кадрлар тайёрланади.

Комбинат лойиҳадаги қувватга етгач, унинг конвейеридан ҳар йили тўрт, беш ва олти хонали бир қаватли коттежлар учун йиғма конструкцияларнинг тўла комплекси ишлаб чиқариладиган бўлади.

БИНОКОРЛАР УЧУН

✦ Шўрчи керамзит заводи дастлабки маҳсулотини — уй-жойлар қуриш учун енгил панелларни қурувчиларга юборди. Завод бир йилда 50 минг кубометр девор материаллари ишлаб чиқариш қувватига эга. Корхона Сурхондарё областидаги янги колхоз қурилишларига маҳсулот жўнатди.

«Узколхозстрой» бирлашмасида яна иккита ана шундай завод қуриш мўлжалланмоқда. Уларни ишга тушириш республика колхозларидаги янги қурилишларни қимматли материаллар билан тўлароқ таъминлаш имконини беради.

(ЎзТАГ).

ОНГЛИ ИНТИЗОМ — ЮКСАК САМАРАДОРЛИК МАНБАИ

ЮТУҚЛАР СИРИ

«Капитал қурилишда тартиб ўрнатиш — энг асосий халқ хўжалик вазифаларидан биридир». КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленумида таъкидланган бу сўзлар Сурхондарёдаги 26-қурилиш тресги коллективини ҳар қачонгидан баракали, тежамли ишлашга даъват этди. У тартиб-интизомни мустаҳкамлашда, прогулчилик ва ишга кечикиб келиш ҳолларига қарши курашда муҳим роль ўйнамоқда. Қисқа вақт ичида ишчилар қўнимсизлиги уч баравар қисқарди, меҳнат унумдорлиги икки процент ошди.

Қурилиш индустриясида машина - механизмлардан фойдаланиш коэффициенти 1,5 баравар ўсиб, объектларда материаллар таъминотида қатъий интизом ўрнатилди.

Фан-техника ютуқлари ва илғорлар тажрибасини кенг жорий этиш, резервларни қидириб топиш ва ишга солиш, меҳнат жараёнларини такомиллаштириш, тежамкорлик режимига амал қилиш ва ниҳоят, бригада пудрати усулига ўтиб ишлаш эришилган муваффақиятларнинг калити бўлди.

Биргина ўтган йили коллектив кучи билан Ленин йўли районида сут заводи, Шўрчида алоқа узели, «Ҳазорбоғ» совхозида 12 минг бош бройлерга мўлжалланган паррандачилик комплекси ва бошқа кўплаб ишлаб чиқариш ҳамда қишлоқ хўжалик объектлари фойдаланишга топширилди. «Украина», «Наврўз», Фрунзе номли чорвачилик-дончилик совхозларининг ҳар бирида 200 бош қорамолга мўлжалланган молхоналар қурилиши ниҳоясига етказилди.

Трест бунёдкорларининг беш йиллик учинчи йилидаги марралари ҳам чакки эмас. Улар бу йил 2 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш, пландан ташқари 5000 квадрат метр уй-жой тиклаш мажбуриятини олишган. Жарқўрғонда 160 ўринли касалхона, «Ҳазорбоғ» совхозида 480 ўринли ҳунар-техника билим юрти биноси, Сариосиё ва Ленин йўли районларида давлат банки биноларини қуриб битказишга аҳд қилганлар.

Шуниси диққатга сазоворки, участкалар ва бригадаларда эришилаётган ютуқлар қурувчилар сонини кўпайтириш ҳисобига эмас, мавжуд имкониятлардан интенсив фойдаланиш, меҳнатни ташкил қилишнинг прогрессив методларини жорий этиш ҳисобига қўлга киритилмоқда. Бу ҳақда пешқадам злобинчи бригада бошлиғи Иброҳим Кўчкинов шундай дейди:

— Трестимизда 62 та қурилиш бригадаси бўлиб, шундан 32 таси хўжалик ҳисобида меҳнат қилади. Коллектив бажараётган ишлар ҳажмининг 65 проценти ана шу бригадалар ҳисобига тўғри келмоқда. Уларда меҳнат унумдорлиги оддий бригадалардагига нисбатан 20—25 процент юқори бўляпти...

Бригадир фахрланиб гапирганича бор. У бошлиқ коллектив бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқни бажариш даъватига қўшилиб, беш йилликнинг ўтган даври мобайнида пландаги 620 минг сўмлик ўрнига 1 миллион 245 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажарди ва 1984 йилнинг иккинчи ярми ҳисобига меҳнат қила бошлади.

Бригада билан мусобақадош — Татьяна Чуманова бошлиқ коллектив ҳам ўн бешлар изидан бориб, ҳозирги кунда 1984 йилнинг апрель ойи ҳисобига иш бажармоқда.

— Қурилишда омилкорлик билан иш тутиш — муҳим аҳамиятга эга, — дейди трест бошқарувчиси ўртоқ Х. Тошқулов. — Айниқса, куч ва маблағларнинг бир йўла бир неча объектларга сочиб юборилишига йўл қўйилмаслик керак. Шунингдек, иш сифати устидан назоратни қатъий ўрнатиш зарур. Бизда бирор бригада оқсай бошласа, дарҳол сабаби ўрганиб чиқилади, касаба союз комитети орқали, маъмурият йўли билан амалий ёрдам берилади.

Злобинчи бригадаларимизнинг бирортаси ҳам кейинги 5—6 йилда планни бажара олмай қолган вақти бўлган эмас. Трест ва кўчма колонналар объектларни керакли механизмлар ва зарур қурилиш материаллари билан вақтида таъминлаб турибди. Бу эса ишчиларнинг шахсий активлигини кучайтириб, планларнинг ошириб бажарилишидаги масъулиятни оширмоқда. Натижада ўтган йили ҳар бир ишчи ҳисобига 9800 сўмлик ўрнига 9.900 сўмлик иш бажарилди. Қурилиш ишлари таннархи 3,1 процент арзонлашди.

Трест коллективлари ўртасидаги социалистик мусобақада 52, 82-механизациялашган кўчма колонналар (бошлиқлари А. Алимов, М. Мирзаев ўртоқлар) айниқса пешқадамлик қилмоқдалар. Улар объектларни ишга тушириш муддатларини 1,5—2 баравар қисқартирмоқдалар. Фидокорона меҳнат ўз самарасини бермоқда. Йилнинг дастлабки икки ойидаёқ биринчи квартал плани бажариб қўйилди. Уй-жойлар, болалар боғча ва яслилари, мактаблар қурилиши барвақт тугалланди.

Трестнинг яна бир иши мақтовга молик. Бу ерда мамлакат Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли ҳал этилишига муносиб ҳисса қўшиш мақсадида ёрдамчи хўжалик ташкил этилди. Хўжаликда ҳозир 48 бош соғин сигир, 50 бош қўй боқиляпти. Келгуси йили сигирлар 70 бошга, қўйлар 200 бошга етказилиши кўзда тутилган. Трестга қарашли болалар боғчасида 140 дан зиёд кичкинтойлар ёрдамчи хўжалик ишлаб чиқарган сут, гўшт, қаймоқ ва ёғ билан таъминланяпти.

Ютуқлар сири — онгли интизом ва юксак самарадорликда эканлигини яхши билган трест коллективи ўн биринчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажаришга бел боғлаган.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

НАВОИЙ. Химиявий толаларни қайта ишлаш экспериментал фабрикаси коллективи беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини ҳар қачонгидан барвақт бажаришга сўз берган. Корхона ишчи-хизматчилари ўртасидаги социалистик мусобақада тикувчилик цехининг пешқадам бичиқчиси Шоира Хидирова ғолиблик қиляпти. Ҳозир унинг меҳнат календарида 1984 йил бошланди. Суратда: илғор бичиқчи Ш. Хидирова.

А. Жданов фотоси.

Тбилисида В. И. Ленин ҳайкали очилди

ТБИЛИСИ, 5 апрель. (ТАСС). Бугун Грузия пойтахтида В. И. Ленин ҳайкали очилди. Ильич елкасига пальто ташлаб, қўлида китоб ушлаб ўтирган ҳолда тасвирланган.

Ҳайкалтарошлар — Грузия ССРда хизмат кўрсатган рассом М. Кипиани билан Л. Попхадзе, республикада хизмат кўрсатган архитектор В. Абрамишвили В. И. Лениннинг Разливдаги чоғини шундай тасаввур этганлар. Муаллифларнинг фикрини Киевдаги «Художник» ижодий бирлашмасининг сангтарош усталари тошда гавдалантирганлар. Украинадан қазиб олинган қизил гранит беш метрли ҳайкал композицияси учун материал бўлиб хизмат қилган.

Ҳайкални очиш маросимида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. А. Шеварднадзе нутқ сўзлади.

МУЗЕЙЛАРНИНГ ФАХРЛИ БУРЧИ

Маданият органлари ва музейлар ходимларининг Бутуниттифоқ кенгашида КПСС Марказий Комитетининг «Музейларнинг ғоявий-тарбиявий ишини яхшилаш тўғрисида»ги қарори муносабати билан музей қурилиши актуал проблемалари муҳокама қилинди. Бу кенгаш 4—5 апрель кунлари Москвада бўлиб ўтди.

Кенгаш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети қарорини бажариш соҳасидаги иш тажрибалари билан ўртоқлашиб, уни янада такомиллаштириш йўлларини белгилаб олдилар.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР маданият министри П. Н. Демичев иштирок этди.

(ТАСС).

Маиший мавзуда

КОРХОНАДА ҚАБУЛ ПУНКТИ

СССР Министрлар Совети аҳолига хизмат қилувчи корхоналар, ташкилотлар, муассасаларнинг иш вақтини тартибга солиш бўйича қарор қабул қилгандан сўнг барча хизмат тармоқларида иш графиги ўзгартирилиб, меҳнаткашлар учун қулай вақтларга белгиланди. Шу нарса қувончлики, хизмат кўрсатиш бевосита ишлаб чиқариш корхоналарига кўчириляпти.

Шу кунларда Самарқанд чинни заводида комплекс қабул пункти ишлаб турибди. Бу заводда минглаб киши ишлайди. Комплекс қабул пункти ишчиларнинг қимматли вақтларини тежамоқда.

Эндиликда чиннипазлар хизматнинг асосий турлари бўйича буюртмаларни бевосита корхонанинг ўзида — танаффус пайтлари, ишдан кейинги бўш вақтларида бермоқдалар.

Пункт коллективи ҳар бир ишчи-хизматчи талаб-истагини узлуксиз ўрганиб боради, буюртмаларнинг ўз вақтида, сифатли бажарилишига интилади. Хизматнинг баъзи тури бўйича пунктда олдиндан буюртма қабул қилинади. Ишчи алоҳида дафтарга ўз талабини, шунингдек, истакларини ёзиб қолдиради. Бундай буюртма махсус ходимлар томонидан муддатида бажарилади.

Комплекс қабул пунктлари «8 Март» тикувчилик бирлашмаси, химия, лифтсозлик заводлари, мебель фабрикаси қошида ҳам намунали хизмат кўрсатмоқда. Бу коллективларда ишчи-хизматчилар кийим-кечак тикиш, пойабзал ва кийим ремонти, сартарошлик, прокат ва бошқа турдаги хизматдан баҳраманд бўлишяпти.

Кейинги вақтларда корхоналарда комплекс қабул пунктлари сони янада кўпайтирилди. Яқинда «Красний двигатель», «Гелион» заводларида, пойабзал, шойи тўқиш фабрикалари, мактабгача тарбия педагогика билим юрти, Суперфосфат, Геологлар посёлкалари ва бошқа жойларда шундай пунктлар ишга туширилди. Корхоналардаги қабул пунктлари сони 43 тага етди. Бу йил саноат корхоналари қошида яна 15 та қабул пункти очиш мўлжалланган. 1982 йилда хизмат ҳажми 1981 йилдагига нисбатан 11 процент ошган бўлса, бу йил 12 процентга ошади.

А. ДИЛМУРОДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Нишон районидаги Ғафур Ғулом номли давлат наслчилик заводида қўзилатиш қизғин давом этяпти. Кўплаб илғор чорвадорлар урғочи ва соғлом қўзиларни ўстиришга қолдириш учун курашяптилар. Суратда: илғор чўпон Л. Мавсумов (ўнгда) ва хўжалик директори М. Жумақулов қўзиларни кўздан кечиришяпти. Лўкки Мавсумов ўз боқимидаги совлиқларнинг ҳар юзидан икки юзтадан қўзи олмоқда.

В. Молгачев фотоси.

Заҳириддин Муҳаммад Бобур туғилган куннинг 500 йиллиги олдидан

ТАФАККУР ХАЗИНАСИ

ЗАҲИРИДДИН Бобур беназир шоир, улуғ олим, шоҳ [illegible] мас саёҳ — географ сифатида машҳур бўлган. Атоқли давлат арбоби Жавоҳарлал Неру ватандошимиз ҳақида шундай деган эди: «Бобур дилбар шахс, [illegible] биркор одам бўлган. У санъатни, адабиётни севар эди». Калькутта университетининг профессорлари Синҳа ва Банержи эса шоир фаолиятининг яна бир қиррасини мана бундай таърифлайдилар: «Бобур Ҳиндистон билан Ўрта Осиёни боғловчи [illegible]».

1494 йилда Бобурнинг отаси Умаршайх 39 ёшида Ахсида, [illegible] фожиали ҳалок бўлади. Тахтга ёш Бобурни ўтқазадилар. [illegible] Жаҳонгир, Носир мирзолар[illegible]нинг ёшлигидан фойдаланиб йирик [illegible] лар, дин ҳимоячилари ўзаро низоларни кучайтириб юбордилар. Натижада феодал урушлар, тож-тахт учун курашлар бошланиб кетади, халқнинг осойишталиги бузилади, ноҳақдан бегуноҳ халқнинг қони тўкила бошлайди. Худди мана шундай сиёсий ва иқтисодий кураш, талончилик Самарқанд, Бухоро, Ҳисор вилоятларида — Бобур амакилари ўртасида ҳам кучайиб кетган эди. Бу ўзаро жанжал ва олишувлар темурийлар инқирозини тобора чуқурлаштириб, тезлаштириб борар эди. Шоирнинг таърифлашича, бу бефойда урушлар натижасида бутун Мовароуннаҳр ғоят даражада тушкунликка учраган, шаҳарлар, қишлоқлар таланган, вайрон қилинган, халқнинг амалдорларга ишончи қолмаган эди.

Бобур ёш бўлишига қарамай, ана шу низоларнинг олдини олиш учун курашди. Мамлакатни ҳар томонлама мустаҳкамлашга, илм-маърифатни тараққий эттиришга ҳаракат қилди. Бироқ бунга тўла муваффақ бўлмади. Бу парокандалик, иқтисодий ва ҳарбий жиҳатдан заифлашув Андижонга яқинлашиб қолган Шайбонийхон учун жуда қўл келди. 1504 йил сентябрь ойида Бобур оиласи, навкарлари ва содиқ дўстлари билан Андижондан чиқиб кетади. Бироқ, у она юртидан бир дақиқа ҳам кўнгил узмайди. Бобурнинг Андижонга [illegible] садоқати, меҳр-муҳаббати [illegible] «Бобурнома» сатрларида яққол кўриниб туради. Бобур [illegible] ҳаётини, тақдир йўлини [illegible] шундай ифодалаган:

Толеъ йўқи жонимға балолиғ бўлди,
Ҳар ишники айладим хатолиғ бўлди.
Ўз ерни қўйиб Ҳинд сори юзландим,
Ё раб, нетайин, не юз қаролиғ бўлди.

Бобур ўзининг бутун ҳаёти давомида мамлакатда илм-фан, адабиёт ва санъат, [illegible] тараққий эттиришга сарфлади. «Италияда ва умуман Европада Уйғониш даврида адабиёт ва санъатни севган «авантюрист подшолар» кўп ўтган, — деб ёзади Ж. Неру. — Аммо улар принципсиз, иғвога майли бор ҳукмдорлар эди, душманларга қарши курашда заҳар солинган қадаҳ ва ханжар ишлатувчи мустабидлар эди. Рицарь табиат Бобурни бу ҳокимча — князлар қаторига қўшиш ҳақиқатга зид бўлур эди. У мазхаб-маҳдудлик ва диний фанатизмдан жуда узоқ эди».

БОБУР ҚАЕРГА бормасин, фаолиятини боғ-роғлар барпо этиш, шаҳарларда меъморчилик обидаларини қуриш, ариқлар кавлатиб, сувлар чиқаришдан бошлаган. Машҳур ҳинд олими М. Рандхаванинг ёзишича, Бобур 1504 — 1520 йиллар орасида биргина Кобул вилоятида 10 та боғ-роғлар қурдирган. Шунингдек, Деҳли ва Аграда дунёга таърифи кетган боғлар барпо қилган. Булар ҳақида «Бобурнома»да ҳам ёрқин саҳифалар бор.

Бобур туғилган куннинг 500 йиллиги муносабати билан шоир «Бобурнома»да таърифлаган Андижон атрофлича ўрганилмоқда. Андижон қалъасининг схемаси харитага туширилди.

«Бобурнома»да Андижон шаҳрига 9 тарнов (ариқ) сув киради дейилган-у, лекин улардан фақат Хоқан ариғи тилга олинган. Махсус текширишлар туфайли Бобур замонида шаҳарга кирган 9 та ариқнинг ҳаммаси аниқланди, [illegible]

[illegible] 450—460 метр, шимолдан жанубга бўлган эни эса 215—220 метр бўлиб чиқди.

«Арк ичи» маҳалласидан қадимий ҳужралар топилди. Бу ҳужраларнинг архитектураси, қурилиш материаллари XIV—XV асрларга оид эканлиги аниқланди ва дастлабки маълумотлар улар бузилиб кетган мадраса эканлигини исботлаяпти. Эски мадраса Бобур дастлаб таълим олган жойлардан бири бўлиши мумкин, деган тахминлар бор. Бунга ҳозир ўтказилаётган текширишлар якуни янада аниқлик киритади.

Юбилей муносабати билан Ўзбекистон Фанлар академияси Археология институтининг археологлар махсус отряди шаҳримизга келди. Мазкур отряд шаҳримиз олимлари билан ҳамкорликда археологик қазиш ишларини бошлаб юбордилар. Андижон арки жанубий деворининг ер остидан 15 метр узунликдаги қисми очилди. Девор остки қисмининг эни 4 метрга тенг келади. Юбилей муносабати билан арк деворининг очилган қисми иҳотага олиниб, ёдгорлик сифатида сақлаш чоралари кўрилмоқда.

Бобур ёшлигида таълим олган мадрасани тиклаш ва таъмирлаш ишлари ҳам бошлаб юборилди. Юбилей тантаналарига қадар бу ерда Бобурнинг уй-музейи очилади. Ҳозир шаҳримизда ало[illegible] тил қилинмоқда. Навоий номли республика адабиёт музейининг Андижон филиалида Бобур ҳаёти ва ижодига бағишланган махсус хона [illegible]

[illegible] Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги қошидаги лойиҳалаш институти коллективи бу уй ва мадрасанинг лойиҳасини тайёрлаб берди. Ҳозир мадраса хоналари қайта тикланиб, ҳовли обод қилинмоқда. Ҳовли ўртасида беш қиррали ҳовуз борлиги маълум бўлди. Қадимий ҳовуз ўрнида юлдуз шаклида фаввора қурилиб, олдига Бобур ҳайкалини ўрнатишга ҳозирлик кўрилмоқда.

Андижонлик ёш, истеъдодли ҳайкалтарош Абдурашид Сулаймонов Бобурнинг 4 метрлик ҳайкалини ясади. Бу ҳайкал Москвадаги Митишчи заводининг қуюв цехида бронзадан қайта қуйиш учун жўнатилди.

Бобур яшаган кўчада темирчилик, ҳунармандчилик дўконлари, расталари бўлган. Ўша расталар, дўконлар тикланиб «очиқ осмон» музейи ташкил қилинди. Бу музей устахоналарида кетмон, болта, теша, ўроқ, пичоқ, сандиқ, қути, бешик, жавон, чекич ва бошқа уй-рўзғор буюмлари тайёрланиб аҳолига сотилмоқда. Андижоннинг эски шаҳар қисмидаги ана шу «очиқ осмон» музейи Бобур яшаган уй-ҳовлига туташтирилди.

АНДИЖОН ШАҲАР ИЖРОИЯ комитети Бобур юбилейи муносабати билан Самарқанд археология илмий текшириш институти билан шартнома тузди. Институт коллективи андижонлик олимлар билан ҳамкорликда [illegible]

[illegible] амалга ошди. Заврақ адрида — Бобур қаср қурмоқчи бўлган жойда «Боғишамол» дам олиш зонаси барпо этилди. Ҳашар йўли билан яратилган бу оромгоҳга мамлакатда энг узун ҳисобланган салкам икки километрлик осма йўл билан чиқилади.

Бобурнинг умри йўлда саёҳатда ўтган. У ғазал ва шеърларини эгар қошида ёзган. Андижон шаҳар ижроия комитети ана шуни ҳисобга олиб «Боғишамол» оромгоҳининг энг баланд жойига Бобурнинг от устида ўтириб шеър битаётган ҳайкалини ўрнатиш ҳақида қарор қабул қилди. Ҳайкалтарош Абдурашид Сулаймонов бу ҳайкалнинг лойиҳасини тайёрлаб қўйди. Келаси ойда Андижонда Бобур юбилейи муносабати билан катта симпозиум ўтказилади. Ҳозир Андижон ана шу анжуманга тайёрланмоқда.

З. МАШРАБОВ,
халқ депутатлари Андижон шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси.

С. ЖАЛИЛОВ,
археология бўйича Андижон область илмий-методик Советининг раиси.

Кўчат экинг, боғ қилинг

КЎКЛАМ КУТИБ ТУРМАЙДИ

Бугунги кунда навқирон Жиззах воҳасини кезган киши илк кўклам кунлари экилган ниҳоллар куртак оча бошлаганининг гувоҳи бўлади. Бу ниҳоллар қадимий Жиззах шаҳрининг янги-янги бинолар қад кўтараётган серфайз кўчаларида, яқиндагина ташкил топган совхозларнинг посёлкаларида, пахта далаларининг четларида, бу йил барпо қилинаётган боғларда, тоғ этакларида, қир-адирлар бағрида бўй чўзмоқда. Шуниси характерлики, областда кўчат экиш умумхалқ ишига айланган.

Жиззах шаҳридаги завод, фабрикалар, корхоналар, ташкилотлар ходимлари бўш вақтларида янги массивларга, хиёбонларга 324 минг тупга яқин ёки мўлжалдагидан тўрт баравар кўп турли манзарали ва мева кўчатлари ўтқазишди.

Чўл зонасида жойлашган Дўстлик районида кўчат ўтқазиш кампанияси самарали якунланмоқда. Бу ерда 810 минг донадан зиёд мевали, манзарали кўчатлар экилди. Хўжаликларда 80 гектардан зиёд янги боғлар барпо этилди, 122 минг туп ток кўчати, 790 минг донадан ошиқ тут ниҳоллари ўтқазилди.

— Бу ерга фақат чўлқуварларнинг ўзларигина келмай, балки Фарғонанинг сўлим боғларидан ниҳоллар ҳам олиб келдилар, — дейди Зарбдор районидаги 4-совхоз директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мақсуда Каримова, — Йиллар ўтади, қақроқ дашт ўрнида Фарғонанинг боғ-роғларидан қолишмайдиган мевазорлар пайдо бўлади.

Зарбдор районидаги хўжаликларнинг меҳнаткашлари ана шундай эзгу ният билан 1,5 миллион донага яқин турли дарахтлар экиб, 60 гектардан зиёд боғлар барпо қилишди, 605 минг дона тут кўчатлари ўтқазилди.

Пахтакор районидаги Акмал Икромов номли совхозда бўлиб, хўжаликнинг обод посёлкасини, далаларини кузатган киши хўжалик ерларида яшил бойликларнинг тобора кўпайиб бораётганидан севинади. Совхозда кейинги йилда 120 мингга яқин кўчат экилиб, унинг аксариятини кўкартириб олишга эришилди. Бу йил эса ипак қуртининг озуқа базасини янада мустаҳкамлаш мақсадида тут кўчати ўтқазишга жиддий аҳамият берилмоқда.

— Алоҳида тутзорлар ташкил қилиш ер майдонларидан тўлиқ фойдаланиш имконини бермайди, чунки тутзорлар маълум муддат иш бериб, сўнг бўш туради, — дейди совхоз бош агрономи Бурхон Тошбоев. — Шунинг учун биз тут кўчатларини пахта майдонларининг атрофларига, шийпонлар яқинига, йўл четларига экяпмиз. Бугунга қадар хўжалигимизда 158 мингдан зиёд тут кўчати ўтқазилди.

Областда воҳани боғ-роғларга буркаш учун астойдил меҳнат қилаётган бундай хўжаликлар, районлар кўп. Октябрь, Арнасой районлари шулар жумласидандир. Бироқ кўчат экишдек эзгу, олижаноб ва айни пайтда масъулиятли ишга панжа орасидан қараётган районлар, хўжаликлар ҳам йўқ эмас. Зомин, Жиззах районларида мўлжалдаги кўчатларнинг 50-60 процентига яқини экилди, холос. Зомин районида бу йил 62 гектар боғлар барпо қилиниши лозим бўлгани ҳолда, бугунга қадар бир гектар ҳам боғ бунёд бўлгани йўқ. Мирзачўл, Ғаллаорол районлари хўжаликлари ҳам бу ишда сусткашлик қиляптилар.

Жиззах областида боғдорчиликни, айниқса, узумчиликни ривожлантиришга бундан кейин алоҳида эътибор берилади. Чунки Бахмал, Зомин, Фориш, Ғаллаорол каби тоғли районларда узумчиликни юксак даражада ривожлантириш учун қулай имкониятлар бор. Шуни назарда тутиб, бу йил областда 30 минг тоннадан зиёд узум етиштириш кўзда тутилган. Кейинги йилларда эса областда етиштириладиган узум бундан ҳам ошади.

Аммо токзорларни ўз вақтида барпо этишга ҳамма жойда ҳам етарли аҳамият бериляпти деб бўлмайди. Масалан, Фориш райони хўжаликларида 1983 йили 150 гектар токзорлар барпо этилиши керак. Бироқ райондаги хўжаликларда ҳанузгача бир гектар ерга ҳам ток кўчати ўтқазилгани йўқ. Район партия комитетининг секретари С. Есимов, халқ депутатлари Совети райижрокоми раиси Б. Тожиев ўртоқлар бу масалага аҳамият беришмаётир. Бахмал районида барпо қилиниши керак бўлган 40 гектарлик токзорнинг бир гектари ҳам кўчат экишга тайёрланмаган. Ғаллаорол районида мўлжалдаги 135 гектар ўрнига атиги 40 гектар, Зомин районида 470 гектар ўрнига бор-йўғи 70 гектар ерга ток кўчатлари ўтқазилган.

Кўклам кутиб турмайди. Унинг ҳар дақиқасидан унумли фойдаланиб ниҳол экқан киши мўл-кўлчиликка, саховату ободончиликка катта ҳисса қўшади. Шундай экан, юқоридаги камчиликларни зудлик билан тугатиш, ишда кескин бурилиш ясамоқ даркор.

Т. МАҚСУДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЯНГИ ФИЛИАЛ

Учқўрғон районида Наманган шойи комбинати филиалини қуришга киришилди. Мазкур йигирув-тўқув фабрикаси цехларига 43 минг йигирув урчуғи, 560 та тўқув дастгоҳи ўрнатилади. Объектни «Наманганирстрой» трестига қарашли кўчма механизациялашган колоннанинг бинокорлари барпо этишмоқда.

Корхона беш йиллик охиригача тўла ишга туширилади. Мазкур корхона қишлоқ жойларда аҳолини тўла ишга жалб этиш билан бирга, кенг истеъмол молларини кўпроқ тайёрлаб чиқариш имконини беради.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«АВТОБУС МАШМАШАСИ»

Газетамизнинг шу йил 6 февраль сонида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий материалда Тошкент шаҳридаги айрим автобус маршрутлари, хусусан, 10-, 28-экспрессларнинг графикларни бузиши, кўп ҳолларда эса бекатларда тўхтамай ўтиб кетиши каби камчиликлар танқид қилинган эди.

Юқорида айтилган камчиликларни атрофлича ўрганиб, жиддий муҳокама қилган **«Главташпассавтотранс»** ва **5-автобус парки** коллективи бундан буён юқоридаги нуқсонлар такрорланмаслигини билдиради.

Шунингдек, эрталаб ҳамда кечқурунлари одамлар гавжум пайтларда медицина институти раҳбарлари билан келишиб, автобусга чиқаришни тартибга солиш учун жамоат тартиби ўрнатиш таклиф қилинди.

Автопарк маъмурияти шаҳардаги маршрутлар, биринчи навбатда юқоридаги экспрессларнинг нормал ҳаракат қилишлари учун бутун имкониятларни ишга солади.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

ҚАТЪИЙ ПОЗИЦИЯ

Чет эллардаги оммавий ахборот воситалари КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андроповнинг «Правда» мухбири саволларига қайтарган жавобларини шарҳлашни давом эттириб бундай деб таъкидламоқдалар: Бу жавобларда Совет Иттифоқининг қуролсизланишга доир энг зарур масалалар хусусидаги позицияси принципиал муҳим тарзда баён этиб берилган, АҚШ маъмуриятининг ялпи тинчлик тақдири учун хатарли бўлган ташқи сиёсий йўли баҳоланган. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг Москвадаги матбуот конференциясида сўзлаган нутқида ҳам бу позиция ўз ифодасини топганлиги уқтириб ўтилмоқда. Газеталарнинг, радио ва телевидениенинг етакчи обзорчилари, таниқли сиёсий ва жамоат арбобларининг уқтиришларича, Москва Рейганнинг ракеталар хусусида «оралиқ вариант» деб аталган вариантни тиқиштириш орқали Совет Иттифоқини бир ёқлама қуролсизлантиришга эришиш мақсадини кўзловчи бемаъни таклифларга кескин ва муросасиз зарба бериш билан айни бир вақтда кўп йиллар мобайнида таркиб топган тенглик ва баб-баравар хавфсизликни сақлаб қолиш мақсадида музокаралар учун эшикни очиқ қолдирмоқда.

Ю. В. Андроповнинг «Правда» мухбири саволларига жавоблари — президент Рейганнинг масъулиятсизларча урушқоқлик руҳидаги баёнотларига нисбатан Совет Иттифоқининг ўз вақтида билдирган қатъий фикридир, деди Американинг таниқли жамоат арбоби, «Сан Франциско Сан рипортер» ҳафталигининг редактори Карлтон Гудлет. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Башингтоннинг қуролланиш пойгасини космосга ҳам кўчириш, қурол-яроғларнинг одамлар учун тобора кўпроқ вайронгарчилик ва ҳалокат келтирувчи турларини яратиш ниятларига муносиб зарба берди. Афсуски, Америка халқи Рейганнинг милитаристик йўли нақадар хавфли эканлиги тўғрисида бутун ҳақиқатни билиш имкониятига эга эмас. Мамлакатда ҳукмронлик қилаётган ҳарбий саноат комплекси АҚШнинг асосий оммавий ахборот воситаларини назорат қилиб турибди, бу воситалар шу қудратли гуруҳнинг карнайига айланиб қолган.

«Президент Рейганнинг ўртача олисликка учириладиган ядровий ракеталар тўғрисида Женевада ўтказилаётган музокараларда «ноль вариант» деб аталган таклифи СССР билан битим тузиш учун имконини яратишга мўлжалланган эмаслиги Москвада қатъий қилиб айтилди, — деб уқтиради «Балтимор сан» газетаси. — Москвадаги матбуот конференцияси чоғида Совет Иттифоқининг шу музокаралардаги мақсадлари батафсил, атрофлича ва муътабар даражада тушунтириб берилди». Рейган маъмурияти Европадаги ядро қуролларини чеклашга тааллуқан «оралиқ вариант» деб аталган таклифни ўртага қўйганида бу таклиф аввал бошданоқ Москва учун мақбул эмаслигини билган эди ва фақат ташвиқотчилик мақсадини кўзлаган эди, деб тан олади Калифорнияда чиқадиган **«Трибюн»** газетаси.

Ғарб дипломатлари, деб уқтиради Англиядаги **«Дейли телеграф»** газетаси, матбуот конференциясининг вазмин руҳда ўтганини мамнуният билан қайд этиб, буни Совет Иттифоқи президент Р. Рейгандан янги ташаббуслар кутаётганининг далили деб баҳоламоқдалар. Англияда чиқадиган бошқа бир газета — **«Таймс»** бундай деб ёзади: «Ҳарбий ва сиёсий стратегларнинг фикрича, Москвада айтилган гаплар Совет Иттифоқи ҳамон АҚШ билан бир битимга эришишга умид қилмоқда ва Ғарбий Европа АҚШни ён беришга ишонтира олишини назарда тутмоқда».

Америка маъмуриятининг ташқи сиёсат бобидаги мақсадлари янги урушга, аввало ядро урушига тайёргарлик кўришдан, мухолифлик чиқариш ва бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашиши учун шарт-шароит яратишдан иборат, деб ёзади Францияда чиқадиган **«Юманите»** газетаси. Шу сабабли Совет Иттифоқи Американинг «оралиқ варианти»ни мақбул эмас, деб қатъиян рад этди, чунки у Англия билан Франциянинг ўртача олисликка учириладиган ядро воситаларини, Американинг Ғарбий Европада ва авианосецларда жойлаштирилган ядро қуроли ташувчи неча юзлаб самолётларини ҳисобга олмайди, шунингдек Совет Иттифоқининг Осиёда жойлаштирилган ва Европага ҳеч бир даҳли бўлмаган ўртача олисликка учириладиган ракеталарни тугатишни назарда тутади.

Р. Рейганнинг бемаъни ва нореалистик таклифларига қарама-қарши равишда совет министри Совет Иттифоқининг ўз вақтида кўтариб чиққан ҳамда инсониятга ҳақиқий тинчлик ва хавфсизлик йўлини очиб бера оладиган кўпдан-кўп тинчлик ташаббусларини эслатиб ўтди.

(ТАСС).

«Эркин дунё» қиёфаси

ЖИНОЯТКОР ЖАМИЯТ

Жиноятчилик «америкача ҳаёт тарзи»нинг энг муҳим белгиларидан бири эканлиги бугунги кунда ҳеч кимга сир эмас. Президент Рейганнинг ўтган йили конгрессга юборган мактубида эътироф этилишича, кўпгина америкаликлар учун зўравонлик олдида қўрқув хавфи вужудга келди, ҳар уч оиладан бири жиноятчилик қурбони бўлди, жиноятлардан келган молиявий зарар бир йилда ўртача 8,8 миллиард долларни ташкил этди. Кейинги ўн ой ичида жиддий жиноятлар сони 60 процентга ошди.

Федерал қидирув бюроси маълумотларига кўра, ўтган йили мамлакатда 13 миллион жиноят содир этилган. АҚШда ҳар 24 минутда кимнидир ўлдиришади, ҳар 50 секундда кимнидир талашади, ҳар 49 секундда кимгадир қуролли ҳужум қилишади. Жиноятчилар ҳар йили 20 минг американикнинг ёстиғини қуритишмоқда, аср бошидан буён АҚШда жиноятчилар қўлидан 800 минг киши ҳалок бўлди, бу эса Қўшма Штатлар ўзининг бутун 200 йиллик тарихи давомида қатнашган урушларда ҳалок бўлган америкаликлар сонидан [illegible] минг киши кўп демакдир. Жиноятларнинг ўсиш суръатлари аҳолининг ўсиш суръатларидан 10 марта ошиқдир.

Жиноятчиликнинг илдизлари эса капиталистик тузумнинг замиридан униб чиқмоқда. Ҳатто коммунистик ғояларга хайрихоҳ бўлмаган, АҚШдаги жиноятчилик масалалари бўйича йирик мутахассислардан бири Эвдин М. Шур ўзининг «Бизнинг жиноятчилар жамиятимиз» номли китобида жиноятчилик сабабларини Америка жамиятидаги тенгсизликда, АҚШнинг чет мамлакатларга нисбатан маънавий қарашларида жиноятчиликни келтириб чиқарувчи элементларнинг мавжудлигидадир, деб кўрсатади.

Ишсизлик, қашшоқлик, капиталистик эксплуатация, эртанги кунга нисбатан умидсизлик ёшларни гиёвандаликка олиб кетмоқда, бу эса уларнинг онгини баттар хиралаштириб, «маънавий мурдалар»га айлантириб, ҳар қандай тиқдан ҳоли бўлган хатти-ҳаракатларга сабаб бўлмоқда.

Бутун мамлакат бўйича жуда қудратли, уюшган кўп сонли жиноий тўдалар мавжуд. Қиморхоналар, фоҳишахоналар, наркотик моддалар ва парнография савдоси мана шу жиноий тўдаларнинг даромад манбаларидир. Ҳатто мафияларнинг раҳбарлари шундай жирканч бизнесдан тушган пулларни ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш тармоқларига жойлаштириб, капиталист корчалонлар билан «ўзаро фойдали ҳамкорлик» қилмоқдалар. Улар сиёсий ҳаётдан ҳам четда турганлари йўқ. Масалан, Рейганнинг сайловолди кампанияси жонкуярларидан бири Раймонд Донован (ҳозир АҚШда меҳнат министри) 1973 йил январда Майамидаги жиноятчилар дунёси вакиллари билан учрашиб, сайлов кампанияси учун мафия раҳбарларидан бири Масселли (лақаби Билл-қассоб) дан, 1000 доллар ундирган. Бундан кўриниб турибдики, уюшган жиноятчилик қаерда бошланиб, қаерда тугашини айтиш қийин. Босқинчилик, талончилик, одам ўлдириш, ўғирлик эса жиноий тўдалар фаолиятининг асосий йўналишидир. Ҳатто Вашингтоннинг ўзида, Оқ уйнинг яқин-атрофларида ҳам қоронғу тушиши билан кўчаларда юриш ниҳоятда хавфлидир.

Ўзини «эркин дунё» намунаси деб ҳисоблаган мамлакат жиноятчиликнинг ҳам энг авж олган нуқтаси бўлиб қолмоқда. Шу муносабат билан АҚШнинг собиқ вице-президенти У. Мондейлнинг бутун дунёда кимки босқинчилик ва талончиликда ўз малакасини оширмоқчи бўлса АҚШга келсин, деган сўзларида жон бор.

Ирқий камситиш қоидалари жиноятчилик дунёсида ҳам амал қилмоқда. Эвдин М. Шур юқорида қайд қилинган китобида бу ҳақда шундай ёзади: «Чикагода қора танли эркаклар оқларга нисбатан 6 марта, қора танли аёллар эса оқ танли аёлларга нисбатан 8 марта кўпроқ жиноятлар қурбони бўлишади. Қора танли жиноятчилар ўз жиноятларининг қурбони сифатида кўпинча қора танлиларнинг ўзини танлашса, оқ танлилар эса қора танлиларни танлашади». Бунинг сабаби АҚШдаги полиция ва судлов системасидаги ирқий айирмачиликнинг кенг авж олганлигидандир.

Ҳукуматнинг жиноятчиликка қарши кураш программаси ҳеч қандай самара бермаётир. Полиция аппаратини кучайтириш, жазо чораларини оғирлаштириш жиноятчиликнинг туб негизига ҳеч қандай таъсир этмаслиги равшан. Умуман олганда, жиноятчиликка қарши кураш олиб борувчи органлар фаолиятидан америкаликларнинг ҳафсаласи аллақачон пир бўлган. АҚШнинг адлия министри У. Смитнинг тан олишича, америкаликлар судларга, умуман судловни амалга оширишнинг бутун системасига бўлган ўз ишончларини йўқотишмоқда. Чунки жиноят бутун жамият ижтимоий қатламлари мақсадларини амалга ошириш воситасига айланиб қолган.

Жиноятkор жамиятнинг қиёфаси мана шундай.

Ю. СОБИРОВА,
О. ОҚИЛОВ,
Ўзбекистон Фанлар академияси И. Мўминов номли фалсафа ва ҳуқуқ институти ходимлари.

ХАБАРЛАР ОҚИМИДАН

АМЕРИКА ЯДРО ЗАРЯДЛАРИНИ ТЎПЛАШГА ҚАРШИ

● БОНН

ГФРнинг Келлингхузен деган аҳоли пунктида Американинг ҳарбий базаси жойлашганлигига қарши бу ерда катта намойиш бўлиб ўтди. Турли сиёсий маслакдаги минг-минглаб Ғарбий германиялик гражданлар Келлингхузенда Америка ядровий зарядларини тўплашга, шунингдек Ғарбий Германия диёрида Американинг ўртача олисликка учириладиган ракета-ядро қуроли бўлмиш «Першинг-2» ракеталари ва қанотли ракеталарнинг жойлаштирилишига қарши зўр ғазаб билан норозилик изҳор этмоқ учун бу ерга тўпландилар.

Намойишчилар қўлни қўлга беришиб, база теварагида 10 километрлик жонли занжир ҳосил қилдилар. Транспарантларда «Йўқолсин Американинг ажал ракеталари!», «Биз тинчлик шароитида яшашни истаймиз!», «ГФРнинг бундан буён милитарлаштирилишига йўл қўймаймиз!» сўзлари ёзилган эди.

Американинг ядро қуроли жойлаштирилган омборлар ёнидаги ғалаёнлар уч сутка давом этди. Шу вақт ичида жонли занжир бир дақиқа ҳам бузилмади. Намойишни тарқатиб юбориш учун полиция сафарбар этилди. Намойишчилардан 60 дан кўпроқ киши қамоққа олинди.

АРАБ МАМЛАКАТЛАРИНИНГ ТАЛАБИ

● НЬЮ-ЙОРК

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг аъзоси бўлган араб мамлакатларининг бир группаси фаластинлик мактаб ўқувчиларининг газ билан ялпи заҳарланганлиги муносабати билан Исроил босиб олган Иордан дарёсининг ғарбий соҳилида вужудга келган жиддий аҳволни муҳокама қилмоқ учун шошилинч равишда БМТ Хавфсизлик Кенгашини чақиришни талаб қилди. Группа раиси, БМТ ҳузуридаги Ироқ доимий вакили Р. ал-Кайсининг Хавфсизлик Кенгаши раиси номига йўллаган хатида бундай дейилади: Исроил босқинчиларининг ғарбий соҳилдаги фаластинликларга қарши ана шу ваҳшиёна террор ҳаракати натижасида бир мингдан кўпроқ киши касалхонага ётқизилди.

Р. ал-Кайси Хавфсизлик Кенгаши раисига бундан аввал юборган бошқа бир хатида Исроил шу йил бошидан буён Иордан дарёсининг ғарбий соҳилида, Ғазо секторида, Жўлон тепаликларида яшаётган арабларга қарши жабр-зулм ва репрессия кампаниясини кучайтириб юборди ва ҳозир янада авж олдирмоқда, деб таъкидлаган эди.

Бугун — Жаҳон саломатлик куни

ЮРАКНИ ЭҲТИЁТ ҚИЛИНГ

Ҳар йили кўкламда Жаҳон саломатлик куни нишонланади. Бу кун Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти ташаббуси билан ҳар сафар маълум бир шиор остида ўтади. Унинг бу йилги шиори «2000 йил — барчага соғлик-омонлик. Саноқ бошланди!».

Йигирманчи асрнинг бутун мураккаблиги-ю, турли-туман ташвишлари замондошларимиз чекига тушмоқда. Инсон организми ташқи муҳит, озиқ-овқат сифати ҳамда овқатланиш хусусиятидаги ўзгаришлар, ортиқча ҳис-ҳаяжон ҳамда ҳаддан ташқари ташвишга солувчи воқеалар туфайли турли касалликлар, айниқса, қон босими ошиши ҳамда юрак ишемия хасталикларига кўп дучор бўлмоқда. Шу боис юрак-қон томир касалликларини даволашгина эмас, балки олдини олиш ҳам совет соғлиқни сақлаш хизматининг кардиология соҳасидаги ишида асосий омил бўлиб турибди.

Ўзбекистонда бу хил хасталикка чалиниш ўрта ҳисобда умумиттифоқ кўрсаткичига нисбатан анча кам. Шунга қарамай, касалликни барвақт аниқлаш ва малакали тиббий ёрдам кўрсатиш юзасидан бизда жуда катта иш олиб борилмоқда. Республикамизда кардиология хизмати тармоғи базаси изчил мустаҳкамланиб бормоқда. Кейинги йилларнинг ўзида Самарқанд ва Бухоро областларида кардиология диспансери, Тошкент, Андижон, Фарғона ва бошқа шаҳарлардаги поликлиникаларда кардиология кабинетлари очилди. Миокард инфарктини бошидан кечирган беморлар иккита ихтисослаштирилган бўлимларда муолажа қилинмоқда. Юрак ишемия касалликлари ҳамда қон босими хасталикларининг иккиламчи профилактикаси юзасидан Тошкент, Андижон ва Самарқанд медицина институтлари, Тошкент врачлар малакасини ошириш институти, Ўзбекистон Кардиология ҳамда Курортология ва физиотерапия илмий-тадқиқот институтларида кенг кўламда изланиш олиб борилмоқда. Маҳаллий шифобахш гиёҳлар ҳамда хушҳаво масканлардан шифо мақсадларида фойдаланишга алоҳида эътибор берилмоқда.

Бутуниттифоқ хирургия илмий марказининг Тошкент филиали ва Тошкент давлат медицина институтида юрак-қон томир касалликларини жарроҳлик йўли билан даволаш анча кенг тус олди. Айни чоғда Кардиология илмий-тадқиқот институти, Тошкент давлат медицина институти ва бошқа илмий муассасалар қошида марказий консультация поликлиникалари очилди. Бугунги кунда Ўзбекистонда тўртта дистанцион диагностика маркази барпо этилган бўлиб, уларда телефон орқали электрокардиограмма қилинади, даволовчи врач эса телефонда керакли маслаҳат олади. Тошкент шаҳридаги «Тез ёрдам» хизматининг бир қанча бўлимлари беморни ётган жойида электрокардиограмма қилиб, Кардиология илмий-тадқиқот институти қошидаги дистанцион диагностика марказига юбора олади. Бундай имконият Қорақалпоғистонда ва Андижон областида ҳам бор.

Кейинги йилларда Тошкентдаги 26-, 33- ва 1-поликлиникаларда юрак-қон томир касалликлари тарқалишини ўрганиб, уларнинг олдини олиш чораларини кўрмоқдамиз. Кардиолог олимлар олиб борган тадқиқотларга қараганда Тошкентда ҳар ўн эркакдан бирида (40—59 ёшда) юрак ишемия касаллигининг очиқ ёки яширин белгилари учрайди, ҳар тўрттасида қон босими, ҳар беш киши қонида эса холестерин моддаси ошганлиги аниқланди. Медицина кўригидан ўтказилганларнинг 18 проценти ортиқча семириб кетган бўлиб, қарийб 14 проценти жисмоний ҳаракат билан кам шуғулланади. Бу салбий омилларга чекиш ҳам қўшилса, одам организми нақадар хатарда эканлигини англаш қийин эмас.

Соғлиқни сақлаш вазифаларидан келиб чиқиб юрак ва қон томир хасталиклари олдини олишнинг бизда улкан программаси амалга оширилмоқда. Бунда асосий вазифа соғлом турмуш тарзини қарор топтиришдан иборат. Умрни узайтириш ҳақида гап борганида энг аввало унинг пайини қирқадиган, тараққиётнинг биологик жараёни боришига путур етказадиган зарарли одатлар — кашандалик, ичкиликбозлик, пала-тартиш ёки ҳаддан ташқари кўп овқатланиш каби одатларни йўқ қилишга алоҳида эътибор берилади. Демак, юрак-қон томир касалликларига қарши курашишда шифокорларнинг бир ўзи билан иш битмайди. Соғлом турмуш тарзи кўникмаларини болаликдан бошлаб тарбиялашда муайян даражада кенг жамоатчилик ҳам иштирок этиши керак.

Касалликларнинг олдини олишда жисмоний тарбия ва спортнинг роли бебаҳо. Спорт иншоотларини турар-жой районларига яқинлаштириш, бевосита ишлаб чиқаришда, истиқомат жойларида ва мактабларда физкультура машғулотлари билан шуғулланиш учун шароит яратиш соғлом турмуш тарзи қарор топишига, бинобарин касалликларнинг олдини олишга имкон беради.

Институтимиз 7—16 ёшли ўн мингдан ортиқ ўқувчини медицина кўригидан ўтказганида уларнинг бир қисмида қон босими ошганлиги маълум бўлди. Ота-оналар, ўқитувчиларга, ўқувчиларнинг ўзига ўқиш ҳамда жисмоний машқ билан шуғулланиш, рационал овқатланишни уйғун ҳолда олиб боришга қаратилган умумгигиеник тавсияномалар берилди. Оқибатда бир йил ичида бундай дардга чалинган болалар сони анча камайди. Бошқа мактаблар, болалар поликлиникаларида ҳам шуни қўлланиш зарур. Негаки, болаларда бу касалликнинг олдини олиш пировард натижада уларнинг улғайганда соғлом бўлишини таъминлайди.

Катталарда ҳам қизиқ тажрибалар ўтказилди. 1981—1982 йиллар мобайнида юқоридаги хасталикларга қарши дори-дармон қўлланмай туриб ҳам курашилди. Рационал овқатланиш, даволаш физкультураси, вақтида ухлаш, спиртли ичимликлар ичмаслик йўли билан қон босими касаллиги тарқалишини бирмунча камайтиришга муваффақ бўлдик. Қизиғи шундаки, бу дардга дучор бўлган ҳар уч кишидан бири уни билмас, ҳар уч кишидан бири эса билса ҳам даволанмас экан. Қолганлари бўлса, ўзи тузук бўлиб кетади қабилида иш кўрар экан. Профилактика тадбирларини бошлаганимиздан сўнг мунтазам даволанувчилар кўпайиб гипертонияга қарши кураш самарадорлиги уч марта ошди. Бугунги кунда юрак ишемия касалликларида оилавий профилактикадан ўтказишни тажриба қилмоқдамиз. Бу ҳол ирсият аҳамияти, овқатланиш, қолаверса бутун турмуш тарзимиз хусусиятларини аниқ баҳолаш имконини беради.

Бизда эл соғлиғини муҳофаза этишдан ҳам муҳимроқ вазифа йўқ. Ихтисослаштирилган тиббий ёрдам кўрсатиш йил сайин кучайиб бораётганлиги ҳам бежиз эмас. Янгийўлда профилактика бўлими барпо этилмоқда. Шу беш йиллик охирига қадар республикамизда яна еттита диспансер, 35 кардиология бўлими, поликлиникаларда 186 кардиология кабинети ташкил этилади, «Тез ёрдам» хизматининг шу соҳага ихтисослашган бригадалари кўпайтирилади. Кенг кўламда профилактика тадбирлари ўтказиш, шаҳарда ҳам, қишлоқда ҳам эл соғлиғини кўзлаб медицина ходимлари ва жамоатчилик активлигини ошириш юрак-қон томир касалликларига қарши курашда янгидан янги муваффақиятларни қўлга киритиш имконини беради.

Р. КАЦЕНОВИЧ,
Ўзбекистон кардиология илмий-тадқиқот институти директори, республика Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

УЛУҒБЕК ЮРТИДА

САМАРҚАНД, 6 апрель. (ЎзТАГ). Кеча Ўрта асрнинг буюк астрономи туғилиб ўсган шаҳарда СССР Фанлар академияси космик тадқиқотлар институтининг радиообсерваторияси очилди. Янги илмий бўлинма космик фазони ўрганишни янада ривожлантиришга, космосни тадқиқ этувчи олимлар тайёрлашга ҳисса қўшиши лозим.

Обсерваториянинг тантанали очилишида СССР Фанлар академияси космик тадқиқотлар институтининг директори академик Р. З. Сагдеев иштирок этди.

Андижон давлат медицина институтининг клиникаси Фарғона водийсидаги йирик шифохоналардан бири бўлиб, замонавий диагностика ва даволаш ускуналари билан жиҳозланганлиги, малакали медицина ходимлари ишлаётганлиги билан довруғ қозонган. Яқинда бу ерда маҳаллий минерал сув ёрдамида даволаш бўлими ишга туширилди. Суратда: клиниканинг умумий кўриниши.

Р. Ашуров фотоси (ЎзТАГ).

СПОРТ

ШАХМАТ:

ФАХРЛИ ДУРАНГ

Москвада кучли шахматчилар ўртасида ўтказилаётган юбилей чемпионати давом этмоқда. Иккинчи тур ўйинларида ереванлик Р. Ваганян тбилисилик З. Азмайпарашвилини мағлубиятга учратди. О. Романишин — Е. Геллер, М. Таль — Т. Петросян, Ю. Балашов — А. Беляский ўйинлари дуранг бўлди. Олий лига мамлакат чемпионатида иккинчи марта дона сураётган тошкентлик халқаро мастер Георгий Аъзамов жаҳон чемпиони Анатолий Карпов билан учрашди. Шахматчимизнинг сабр-бардоши, толмас иродасига мухлислару мутахассислар қойил қолишди. У жаҳон чемпиони олдида ҳеч ҳаяжонланмай, бамайлихотир дона суриб, астойдил ўйнади. 36 юришда кучлар тенг бўлгани ҳолда томонлар битимга келишишди. Шундай қилиб, Г. Аъзамов жаҳон чемпиони билан ўйинда фахрли дурангга эришиб очко бўлашди.

3-турда А. Карпов — А. Юсуповни, Л. Псахис — Р. Ваганянни мағлубиятга учратдилар. Ю. Разуваев — Л. Полугаевский, А. Белявский — З. Азмайпарашвили ўйинлари дуранг бўлди. Г. Аъзамов одессалик В. Тукмаков билан дона суришди. Ўйин кескин давом этди. Мутахассислар учрашувни дуранг бўлишини кутмоқдалар. Ҳозирча Белявский 2 та, Карпов, Балашов ва Тукмаковлар 1,5 тадан очко тўплашди.

Тож даъвогарлари И. Левитина билан Н. Гаприндашвили 10-марта ўйнашди. И. Левитина ютиб, умумий ҳисоб (6:4) билан ярим финалга чиқди.

БАҲСЛАР ВА ҒОЛИБЛАР

● КУРАШ. Океан ортида АҚШ ва СССР эркин курашчилари ўртасида ўтказилган якунловчи 4-учрашув совет полвонлари фойдасига [8:3] ҳал бўлди. Бу ғалабага тошкентлик А. Хадарцев [100 кг] муносиб ҳисса қўшди.

● ФУТБОЛ. 2-лиганинг Ўзбекистон зонасида ўтказилган галдаги ўйинлардан кейин «Зарафшон» [Навоий] ва «Хисор» [Шаҳрисабз] коллективлари 4 тадан очко билан пешқадамлик қилишмоқда.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

ОБЛИГАЦИЯЛАРИНГИЗНИ ТЕКШИРИНГ!

1966 ЙИЛГИ 3 % ЛИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚЛИ ЗАЕМИ 134-ЮТУАР ТИРАЖИНИНГ

РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Бу тираж 1983 йил 30 мартда Ленинград шаҳрида ўтказилди.

ЗАЕМНИНГ ҲАММА ЮЗ БИ РАЗРЯДИДАГИ СЕРИЯ ВА ОБЛИГАЦИЯЛАРНИНГ ҚУЙИДАГИ НОМЕРЛАРИГА ЮТУҚЛАР ЧИҚДИ.

серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)
100015	36*)	500	131[illegible]	1—50	40	157111	24*)	500
100191	34*)	500	1323[illegible]	37*)	500	157188	1—50	40
100885	19*)	500	1328[illegible]	08*)	2500	157566	31*)	500
102957	43*)	500	1322[illegible]	32*)	500	158024	50*)	500
104149	1—50	40	1325[illegible]	22*)	500	158553	1—50	40
104471	15*)	500	1330[illegible]	1—50	100	158632	1—50	100
104551	08*)	500	13[illegible]8	27*)	500	160513	44*)	500
106082	28*)	500	13[illegible]9	34*)	500	160634	38*)	500
106096	04*)	500	13[illegible]3	1—50	40	161274	08*)	500
106166	21*)	500	[illegible]593	04*)	500	161304	24*)	500
106220	27*)	1000	[illegible]527	1—50	40	161445	1—50	40
106222	42*)	500	[illegible]584	1—50	40	162181	45*)	500
106748	28*)	500	[illegible]687	37*)	500	162410	16*)	500
106878	03*)	500	[illegible]664	1—50	40	162457	37*)	500
107099	47*)	2500	[illegible]785	42*)	1000	164087	44*)	500
107536	40*)	500	[illegible]707	1—50	40	164352	1—50	100
107612	41*)	500	[illegible]803	20*)	500	164709	31*)	500
107852	45*)	500	[illegible]857	29*)	500	164936	25*)	500
108201	22*)	500	[illegible]990	16*)	500	165055	22*)	500
108466	1—50	40	1[illegible]84	02*)	500	165885	15*)	500
108523	37*)	500	1[illegible]45	43*)	500	168292	25*)	1000
109189	01*)	500	1[illegible]32	06*)	500	169061	28*)	500
109673	05*)	500	1[illegible]27	20*)	500	169276	18*)	500
111292	10*)	500	1[illegible]20	1—50	40	169291	1—50	100
111931	04*)	500	1[illegible]31	47*)	500	169683	1—50	40
111972	29*)	500	1[illegible]34	24*)	1000	170395	21*)	1000
112127	1—50	40	1[illegible]36	49*)	500	171066	44*)	500
112198	1—50	100	1[illegible]34	20*)	1000	173115	1—50	100
113186	1—50	40	1[illegible]34	47*)	500	175579	34*)	500
113675	13*)	500	143[illegible]	1—50	40	176019	16*)	500
114431	07*)	500	143[illegible]	34*)	1000	176040	03*)	500
114713	02*)	1000	14[illegible]	1—50	40	176574	08*)	500
115200	1—50	100	143[illegible]	42*)	500	176819	1—50	40
116164	03*)	500	143[illegible]	50*)	500	178325	12*)	500
116272	33*)	500	14380[illegible]	1—50	40	178475	38*)	500
116347	1—50	40	14390[illegible]	22*)	500	178733	1—50	40
116352	06*)	500	143912	1—50	40	180692	45*)	1000
116936	1—50	40	144044	1—50	100	180893	16*)	500
118137	26*)	1000	144071	36*)	500	182772	31*)	2500
118294	39*)	500	145219	39*)	500	184687	30*)	5000
118900	09*)	500	145294	1—50	100	186001	1—50	40
119910	37*)	5000	146478	32*)	1000	186399	34*)	500
120157	35*)	500	146693	10*)	500	186500	38*)	500
120754	1—50	40	146768	1—50	100	186537	29*)	500
120929	27*)	500	147254	45*)	1000	188710	22*)	500
122920	1—50	40	148429	43*)	500	189043	18*)	500
123613	47*)	500	150059	38*)	1000	189055	16*)	500
124562	1—50	100	150299	1—50	40	189103	17*)	1000
125392	1—50	40	150436	28*)	500	189374	50*)	500
125603	14*)	500	150876	1—50	100	191169	03*)	1000
126725	22*)	500	150893	33*)	500	191415	13*)	500
126831	1—50	40	151269	14*)	500	192491	03*)	500
126950	22*)	2500	151359	28*)	500	193023	1—50	40
126991	16*)	500	151675	11*)	1000	193886	37*)	500
127286	1—50	40	153930	09*)	500	193929	1—50	40
127303	1—50	100	154129	34*)	500	195442	29*)	500
127431	1—50	100	154165	32*)	500	196630	47*)	500
128836	02*)	1000	154214	05*)	1000	196755	1—50	40
129554	16*)	2500	154216	1—50	40	197561	1—50	40
129570	11*)	1000	154704	1—50	100	197608	41*)	500
129866	37*)	500	15476[illegible]	05*)	500	198233	27*)	500
130983	07*)	500	15627[illegible]	1—50	40	199672	1—50	40
131191	10*)	500	15630[illegible]	39*)	1000			

*) Шу сериядаги облигацияларнинг қолган 49 номерига 40 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда йигирма сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган. Ўн сўмлик облигацияларга ютуқларнинг ярми тўланади. Ютуқ суммасига облигация қиймати ҳам қўшилган.

Бу жадвал расмий ҳужжатдир. Ўзбекистон ССРдаги омонат кассалари газетанинг навбатдаги сони чиққанидан сўнг ютуқларни шу жадвалга мувофиқ белгиланган тартибда тўлайдилар.

Ютуқлар тиражини ўтказиш бўйича комиссиянинг раиси — халқ депутатлари Ленинград шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари — И. А. НОСИКОВ.
Комиссиянинг масъул секретари — Л. П. ЕСИНА.

1982 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚЛИ ЗАЕМИ 10-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ

РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Бу тираж 1983 йил 30 мартда Ленинград шаҳрида ўтказилди.

ЗАЕМНИНГ ЕТТИ РАЗРЯДИДАГИ СЕРИЯ ВА ОБЛИГАЦИЯЛАРНИНГ ҚУЙИДАГИ НОМЕРЛАРИГА ЮТУҚЛАР ЧИҚДИ.

серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)
201347	064*)	5000	230153	031*)	1000	261143	1—100	100
201462	049*)	2500	230164	1—100	100	261734	081*)	10000
201777	1—100	100	230568	053*)	500	262472	007*)	500
202216	062*)	5000	230725	1—100	100	263036	1—100	100
202269	031*)	1000	231021	018*)	500	263065	038*)	1000
202275	1—100	250	231958	035*)	5000	263570	006*)	1000
202391	1—100	100	232089	1—100	250	264053	034*)	1000
203312	003*)	500	232242	083*)	1000	265058	1—100	250
203346	041*)	1000	232384	1—100	100	265330	069*)	2500
203881	073*)	1000	232854	046*)	500	265517	093*)	1000
204212	008*)	500	233833	1—100	100	265716	1—100	100
205027	023*)	500	233888	051*)	500	266218	1—100	250
205280	025*)	1000	234288	026*)	500	266347	1—100	250
205312	077*)	1000	234617	061*)	500	266597	021*)	1000
205352	088*)	500	235070	1—100	100	266640	017*)	500
205656	1—100	250	236230	078*)	2500	266817	083*)	500
206011	038*)	500	236714	077*)	2500	267129	071*)	500
206208	056*)	5000	237235	1—100	100	268094	034*)	500
207049	069*)	1000	237376	071*)	500	268611	034*)	1000
207301	1—100	250	238261	048*)	1000	268968	047*)	2500
207501	1—100	100	238595	098*)	1000	270341	011*)	2500
207570	036*)	500	238698	073*)	1000	270386	1—100	250
208943	091*)	1000	239048	064*)	1000	270952	1—100	100
209928	084*)	500	239061	1—100	250	271421	029*)	1000
210291	039*)	500	239343	068*)	500	271686	1—100	100
210520	1—100	100	239460	066*)	500	272059	075*)	500
211070	016*)	2500	239882	1—100	100	272292	073*)	500
212067	1—100	100	240052	004*)	1000	272663	062*)	500
212730	047*)	500	240548	062*)	1000	273609	1—100	250
213181	1—100	250	240673	1—100	250	275082	012*)	1000
213754	074*)	1000	241244	1—100	100	275462	004*)	500
213757	1—100	250	241604	1—100	250	275549	081*)	500
213866	052*)	1000	242752	1—100	500	277564	093*)	1000
213930	035*)	1000	243647	017*)	2500	278376	079*)	2500
214156	1—100	100	243705	037*)	1000	278701	1—100	100
214171	1—100	250	244330	1—100	100	279766	054*)	2500
214274	1—100	100	244361	096*)	1000	283539	1—100	250
214516	1—100	100	244492	1—100	250	284480	1—100	100
215958	024*)	500	245969	019*)	500	284931	1—100	250
216279	1—100	250	247445	011*)	1000	285265	096*)	2500
216485	042*)	500	247839	075*)	500	285421	086*)	500
218208	068*)	5000	248279	025*)	2500	286243	066*)	1000
218297	091*)	2500	248641	1—100	100	286700	1—100	100
218537	006*)	500	248717	077*)	500	287978	1—100	250
218923	1—100	500	249063	054*)	1000	287985	1—100	100
219117	059*)	500	249070	098*)	500	288311	1—100	250
219468	1—100	250	249914	073*)	1000	288619	071*)	1000
220257	021*)	500	250944	1—100	250	289065	091*)	2500
220669	035*)	2500	253034	1—100	100	289187	069*)	500
220774	078*)	500	254091	064*)	1000	289369	007*)	1000
221075	033*)	500	256144	100*)	2500	289380	1—100	100
222535	021*)	500	256347	1—100	100	290022	051*)	500
222968	020*)	1000	256527	1—100	100	290747	080*)	1000
224294	1—100	100	256790	052*)	1000	290998	1—100	100
224699	011*)	1000	257680	068*)	500	291275	1—100	100
224947	055*)	500	257841	099*)	1000	293523	078*)	1000
225375	079*)	1000	257855	036*)	1000	294146	044*)	1000
225623	013*)	1000	257972	004*)	1000	294257	1—100	100
225966	076*)	1000	258156	040*)	2500	294388	079*)	500
226429	1—100	100	258598	069*)	2500	295055	052*)	1000
226943	1—100	100	259022	1—100	100	295255	038*)	1000
227074	032*)	1000	259032	1—100	250	296033	037*)	500
228819	079*)	1000	259042	035*)	2500	297200	1—100	250
228936	1—100	100	259632	087*)	500	297863	1—100	100
229261	1—100	100	259735	006*)	500	298139	018*)	1000
229655	1—100	100	259809	090*)	500	298435	010*)	1000
			260823	065*)	2500	299254	065*)	1000

*) Шу сериядаги облигацияларнинг қолган 99 номерига 100 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда эллик сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган. Йигирма беш сўмлик облигацияларга ютуқларнинг ярми тўланади. Ютуқ суммасига облигация қиймати ҳам қўшилган.

Бу жадвал расмий ҳужжатдир. Ўзбекистон ССРдаги ҳамма омонат кассалари газетанинг навбатдаги сони чиққанидан сўнг ютуқларни шу жадвалга мувофиқ белгиланган тартибда тўлайдилар.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/IV да **Юлдузли тунлар,** 8/IV да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 7/IV да **Лайли ва Мажнун,** 8/IV да **Қиёфалар ёки занжир.**

М. И. КАЛИНИН НОМЛИ АНДИЖОН ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ
27—28 МАЙ КУНЛАРИ
[illegible]ур институтни 1963 йилда битирган студентлар билан
УЧРАШУВ ЎТКАЗАДИ

Учрашувда қатнашишни [illegible]ҳловчилар қуйидаги ад[illegible]са маълум қилишларини [illegible]римиз: 710000, Андижон [illegible]ахри, Байналминал кўчаси, 1-уй. Шаҳар тез ёрдам станцияси бош врачи А. Ҳ. Ҳайдаровага. Телефонлар: 5-04-64, 5-13-35 (ишхона), 5-97-87 (уй).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти коллективи нашриётнинг собиқ ходими, кекса матбаачи
Анвар НОСИРХОНОВнинг
вафот этганлигини билдириб, марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги қурилиши давлат комитети коллегияси ва коллективи бухгалтерия ҳисоби ва ҳисобот бошқармаси бошлиғи Т. С. Султоновга ўғли
Шуҳрат Туробович СУЛТОНОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

7 АПРЕЛЬ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Очиқ дарс. 10.10 Вертикал бўйлаб пойгалар. Бадиий фильм. 2-серия. 11.15 — Қалбга яқин қўшиқлар. 11.50 — Москва бўйлаб саёҳат. 12.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Рус тили. 16.50 — Концерт. 17.05 — Олтин шайба. 17.50 — Ёшлар адреслари. 18.05 — Шахмат мактаби. 18.35 — Миллионлар ленинча университети. 19.05 — Мультфильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Ереван политехника институтининг камер оркестри чалади. 19.50 — Улар ўлгани йўқ. АҚШда яшаяпти. 20.20 — Вертикал бўйлаб пойгалар. Бадиий фильм. 3-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Дўстларимиз чеҳраси. 23.00 — Футбол бўйича СССР чемпионати Маск — «Арарат». 23.45 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Садко изланишга чиқди. 9.35 ва 10.35 — А. А. Фадеев. Ёш гвардия. 10.05 ва 13.05 — Испан тили. 11.05 — Илмий-оммабоп фильмлар. 11.40 ва 12.40 — Зоология. 12.05 — Сиз яратган боғ. 13.35 — Четга огиш — ноль. Бадиий фильм. 14.55 — Ўтилганларни такрорлаш. 15.25 — Космик аср. 16.25 — Янгиликлар. 18.30. — Фильм-концерт. 19.20 — Агар ёрдам зарур бўлса. 19.45 — Янгилик ҳисси. 20.15 — Илмий-оммабоп фильм. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Нормандия-Неман. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Қизиқарли учрашувлар. 12.05 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Зоология. 18.20 — Болалар учун фильм. 19.00 — Бугун — жаҳон саломатлик куни. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телевизион фильм. 20.00 — Партия турмуши. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Фильм-концерт. 21.20 — Манзарали фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленуми қарорлари — ҳаётга! 22.25 — Ўлим билан олишув. Бадиий фильм. 23.55 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.10 — Немис тили. 18.40 — Назарий механика. 19.40 — Реклама. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Ўқитувчи экрани. 20.50 — Телевизион фильм. 21.00 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 21.30 — МТ II.

8 АПРЕЛЬ, ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильмлар. 10.10 — Вертикал бўйлаб пойгалар. Бадиий фильм. 3-серия. 11.20 [illegible]к[illegible]церт. 12.20 — 15.20 — [illegible]гиликлар. 15.45 — Ҳужжат[illegible] фильмлар. 16.15 — Кон[illegible]рт. 6.40 — Шундай завод [illegible]. 125 — Эртак ҳузурида [illegible]қмоқ. 19.15 — Дунё во[illegible]алар 19.30 — Ҳужжатли [illegible]льм 20.00 — Рус музейи. [illegible]25 Уч кун ва икки йил [illegible]ий фильм. 22.30 — Время [illegible]00 — Футбол. СССР чемпионати «Динамо» (М) — «Ди[illegible]мо» [illegible] 23.45 — Дунё воқеалари.

МОСК-II. 9.00 — Гимнастика. 9.— Ҳужжатли фильм [illegible]05 ва 35 — Тарих. 11.05 [illegible]троно[illegible]. 11.35 — [illegible]на [illegible]40 — [illegible]рих. 13.10 — Дав[illegible]миз [illegible]номаси. 14.10 — [illegible]бахид мактаби. 14.40 — [illegible] В. Гоголь. «Ревизор». 15.25 — [illegible]ммий-оммабоп фильм. 16.20 — [illegible]30 — [illegible]гиликлар. 18.50 — [illegible]ужжатли фильмлар. 19.15 — [illegible]узика [illegible]ма учун. 20.30 — Т[illegible]нингиз хайрли бўлсин, кичкинтойла[illegible]0.45 — Яхши ишлаш — яхши яшаш демакдир. 21.30 — Время. 22.00 — Тақводор Марта. Бадиий фильм. 1—2-сериялар.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Рус адабиёти. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Жамиятшунослик. 13.00 — Ўлим билан олишув. Бадиий фильм. 18.05 — Мультфильм. 18.15 — Ёшлик. 18.45 — Бобур таваллудининг 500 йиллигига. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Инсон ва қонун. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.00 — Дунё воқеалари. 22.30 — Эртага премьера. 23.35 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.00 — Чизма геометрия. 18.50 — Телевизион фильм. 19.00 — Физика. 19.50 — Телевизион фильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Қишлоқ ҳаёти. 20.40 — Телевизион фильм. 21.00 — Ҳуқуқ-тартибот посбонлигида. 21.30 — МТ. II.

Радио

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек давлат филармониясининг солистлари ижро этади. 9.30 — Халқ талантларининг концерти. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Малшы. 14.00 — Табаррук замин. 15.00 — Олис масофаларда ва мураккаб шароитларда хизмат қилаётган гидрометеостанциялар ходимлари учун эшиттириш. 18.15 — Халқаро аҳвол кундалиги. 19.25 — Юность Узбекистана. 20.50 — Бугун — Жаҳон саломатлик куни. 21.00 — Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари. 22.30 — Область театрларининг солистлари ижро этади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент-П, Ленин кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43. 32-53-16, 32-53-20. 33-11-49. 32-54-13.